Jaargang 113. Vrijdag, 22 September 1854. No. 76.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD
voor de Stad en Provincie Groningen.

TENTOONSTELLING TE PARIJS.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* brengen, naar aanleiding eener Circulaire van den Heer COMMISSARIS des KONINGS in deze Provincie, d.d. [illegible] dezer, no. 24, ter kennis van de belanghebbende Ingezetenen, dat op het PROVINCIEHUIS ter inzage ligt eene CIRCULAIRE, door de Vereenigde **Hoofdcommissie ter bevordering van de belangen der Nederlandsche Nijverheid op de in 1855 te PARIJS te houden TENTOONSTELLING van Voorwerpen van LANDBOUW en NIJVERHEID,** aan hare Sub-Commissiën geschreven, waarin onderscheidene **inlichtingen** vervat zijn aangaande de **Tentoonstelling** en de **inzending** van Voorwerpen, welke inzending voor deze Provincie moet geschieden aan de BESTUREN van de DEPARTEMENTEN der NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ ter BEVORDERING van NIJVERHEID, gevestigd te *Groningen* [illegible]. Bij die Circulaire zijn twee **modellen** [illegible], die door de Inzenders moeten worden [illegible].

Burgemeester en Wethouders meenen de aandacht der Ingezetenen bijzonder op deze Tentoonstelling te moeten vestigen, en hunne belangstellende medewerking in te roepen, ten einde de Nijverheid van Nederland in het algemeen en van dit Gewest in het bijzonder aldaar waardig moge worden vertegenwoordigd, opdat de Voordeelen, die in zoovele opzigten uit die Tentoonstelling moeten voortkomen, ook aan deze mogen toevloeijen.

GRONINGEN, 21 September 1854.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT
De Secretaris: HORA SICCAMA.

De **COMMISSIE** van **ONDERWIJS** in de provincie *Groningen* vergadert DINGSDAG den 10den October, des morgens om 8 uur, en, indien het noodig is, ook WOENSDAG den 11den, om 8 uur, tot het afnemen van **Rang-Examens**, in het CONCERTHUIS alhier. Die verlangen geëxamineerd te worden, gelieven hunne Geboorte-Acte, Bewijzen van goed zedelijk gedrag, en, voor zooverre zij reeds een' Rang bezitten, de Acte hiervan, vóór den 24sten September *franko* toe te zenden aan den SCHOOL-OPZIENER van hun Distrikt, met *schriftelijke* opgave, welk Examen zij wenschen te ondergaan.

GRONINGEN, 9 September 1854.

De Commissie van Onderwijs in de Provincie Groningen:
Namens dezelve,
P. HOFSTEDE DE GROOT, *Secretaris.*

RAADSVERGADERING,
Zaturdag den 23sten September 1854, des middags te 12 uur.

NIEUWSTIJDINGEN.

NEDERLANDSCH OOST-INDIE.

Volgens bekendmaking in de *Javasche Ct.* van den 22sten Julij, zou de gouverneur-generaal eene reis naar de residentie Buitenzorg en het gouvernement van Java's Westkust ondernemen, en was dien ten gevolge het dagelijksch beheer van zaken gedurende zijne afwezigheid opgedragen aan den staatsraad in buitengewone dienst *J. P. C. Ruloffs*.

— Door den gouverneur-generaal zijn o. a. de navolgende beschikkingen genomen: *benoemd*, tot commies bij den adsistent-resident van Tjilatjap in de res. Banjoemaas, *E. A. R. L.* baron *van Hoëvell*, ambtenaar op wachtgeld, laatst 3de commies op het bureau van den resident van Soerabaija; tot commies op het res. kantoor te Menado, *J. G. F. Riedel*; — *geplaatst*, in de res. Bezoekie, de benoemde contr. 3de kl. *J. Kniphorst*; — *magtiging* verleend tot het uitreiken eener acte van toelating tot de uitoefening van de genees-, heel- en verloskundige praktijk op het eiland Billiton aan *W. Verwey*, laatst plaatselijk geneesheer te Krawang; — *ontslagen*, op zijn verzoek, eervol uit Zr. Majs. mil. dienst, onder toekenning van pensioen, de kapitein der inf. *M. Salverda.*

— Ten aanzien van de bevordering van de stoompakketvaart in Neêrlandsch Indië kan worden gemeld, dat de Indische stoomboot-maatschappij zich jegens de Regering, voor den tijd van vier jaren, heeft verbonden om eenmaal 's maands, met eene harer stoombooten, in de mail-pakket-stoomdienst naar Sincapore te voorzien, en zelfs, zoo dikwerf de Regering dit noodig mogt oordeelen, ten tweeden male in dezelfde maand gelijke dienst te verrigten.

Met Junij 1854 heeft de maatschappij, vertegenwoordigd door den heer *Cores de Vries*, zich verbonden voor vijf jaren, om eene geregelde stoombootdienst te onderhouden, *maandelijks* naar Padang, via Benkoelen, en terug; elke *zes weken* van Batavia, over Samarang en Soerabaija, naar Makasser, en verder naar Banda, Amboina en terug over Makasser; — en *maandelijks*, over Muntok en Riouw, naar Sincapore en terug.

— Den 8sten Julij is ter reede van Batavia aangekomen het Russische koopvaardijschip *Onni*, gezagvoerder *R. Albrecht*, komende van Melbourne. Terwijl de gezagvoerder zich naar den wal begeven had, werd het vaartuig door de ter reede liggende Engelsche oorlogsschepen prijs verklaard, doch spoedig daarna weder vrij gegeven. — Naar men verneemt, zijn in den vroegen ochtend van den 22sten Julij drie Britsche oorlogsbodems van Batavia vertrokken, koers stellende om de West.

RUSLAND. — TURKIJE.

Tijdingen uit Konstantinopel van den 10den Sept. houden in, dat daar een hattischerif des Sultans was afgekondigd, waarin de omkoopbaarheid der beambten sterk afgekeurd, en eene betere uitvoering van de dusgenaamde Tansimat (verordening, waarbij de regten der ingezetenen bepaald worden), onder het toezigt van een' bijzonderen raad, bevolen werd. Deze raad was zamengesteld uit vijf Muzelmannen, vier Armenische Grieken en een Israëliet. — Uit Azië waren geene nadere berigten te Konstantinopel ontvangen.

Ook het *Journal de Constantinople* bevestigt thans het vertrek der Krim-expeditie, dat, volgens partikuliere berigten, aanvankelijk op den 2den September vastgesteld, ten gevolge van hoogst onstuimig weder in de Zwarte zee, twee dagen was verdaagd. De vloot bestond uit 600 zeilen. — De eerste divisie is den 4den vertrokken. Maarschalk *de Saint-Arnaud* bevond zich op de *Charlemagne*. Het expeditie-leger bestaat uit 90,000 man; men gelooft dat de ontscheping van den 8sten tot den 10den zal hebben plaats gehad, en men berekende 7- à 8000 man per uur te kunnen ontschepen. Bovengenoemd blad drukt de hoop uit, dat Sebastopol vóór het einde dezer maand zal kunnen worden genomen.

Van eene geloofwaardige zijde wordt verzekerd, dat deze groote expeditie niet alleen ten doel heeft om zoo mogelijk Sebastopol te bemagtigen, maar ook om op Russischen bodem eene vaste stelling te verkrijgen, ten einde als steunpunt te dienen voor verdere operatiën. Men verzekert ook, dat een gedeelte der uit de Oostzee terugkeerende vloten, en met name de schroefstoombooten, bevel zullen ontvangen om naar de Zwarte zee te vertrekken, ten einde zich aldaar aan de reusachtige onderneming aan te sluiten.

Het is inderdaad nog niet met zekerheid bekend, werwaarts de zoo geduchte armada zich het eerst zal wenden. In Odessa wacht men eene herhaling van het vorig bombardement. De helft der bevolking is reeds van daar naar Tiraspol geweken. Aldaar schijnt men niet zeer beducht voor de veiligheid van Sebastopol, en verzekert men, dat vorst *Mentschikoff* in de Krim over een veel grooter aantal dusgenoemde kern-troepen kan beschikken, dan van de Fransche zijde wordt vermoed, en dat hij zich inzonderheid veel goeds voorstelt van een korps ruiterij van niet minder dan 15,000 man, met eene geëvenredigde rijdende artillerie. In eene proclamatie, den 3den dezer door *Mentschikoff* uitgevaardigd, worden zijne soldaten op het uiterste voorbereid. Mogt de vijand, zoo wordt daarin gezegd, voorwaarts dringen en de zege behalen dan moge alle voorraad van kruid met hem in de lucht vliegen. Liever de dood dan de overgave! Men ziet, dat deze proclamatie veel overeenkomst heeft met de vroeger medegedeelde van den generaal *Krusenstern* te Odessa, wier echtheid evenwel thans wordt in twijfel getrokken. — Velen beweren steeds, dat de aanval der geallieërden zich niet tot één punt zal bepalen, maar dat zij ook pogingen zullen aanwenden om niet alleen de forten van Sebastopol te belegeren, maar zich ook van Cherson en Perekop meester te maken.

Eene uit Weenen ontvangen depêche meldt, dat de vereenigde vloten Odessa hadden gebombardeerd en dat de stad bij het vertrek van het berigt op drie punten in den brand stond; nadere berigten ontbraken.

Wij voegen hierbij dat eene depêche uit Odessa van den 7den Sept., voorkomende in den *Times*, meldt, dat 8 Engelsch-Fransche stoombooten zich dien dag voor de quarantaine-haven geplaatst hadden. Men dacht dat eene onderneming tegen de landengte van Perekop zoude beproefd worden.

De *Oest. Z. C.* meldt dat de bekende Engelsche luchtreiziger *Coxwell* eerstdaags te Weenen zal aankomen, en zich met de stoomboot naar Rudschuk en vervolgens naar Varna zal begeven, ten einde bij de geallieërde vloten met zijn' luchtbol verkenningen en diensten te doen.

De *Moniteur* bevat het berigt, dat de Russen bij het verlaten van Ibraïla deze stad hebben geplunderd.

Vorst *Gortschakoff* zou Jassy den 16den September verlaten. De ontruiming van Moldavië is geheel volbragt. De Oostenrijksche troepen rukken langs onderscheidene wegen het vorstendom binnen.

Uit Bucharest wordt van den 3den gemeld, dat 12,000 Oostenrijkers daar aangekomen waren en er eene algemeene wapenschouwing had plaats gehad over de Oostenrijksche, Wallachijsche en Turksche troepen.

— Met de *Vulture* heeft men in Dantzig tijding, dat de Britsche vloot den 13den in de bogt van Ledsund ten anker lag. De gezondheid der schepelingen was bevredigend. De *Vulcan* was naar Engeland vertrokken.

Volgens een berigt uit Stokholm van den 18den Sept., wordt in de daar uitkomende dagbladen gemeld, dat Fransche en Engelsche troepen te Ulricasborg, nabij Sweaborg, geland zijn, daar batterijen opgerigt en eene talrijke divisie Russische kanonneerbooten vernield hebben. Daarna was het genoemde stadje in brand gestoken. Het schijnt echter zeer te betwijfelen of op dit oogenblik, nu de expeditie-troepen naar huis terugkeeren, eene zoo belangrijke onderneming heeft plaats gehad.

— Naar men verzekert, is eene nota van het Pruissische kabinet te Weenen ontvangen, waarin Pruissen zijn voornemen formuleert, om in den oorlog tegen Rusland, nu de vorstendommen ontruimd zijn, onzijdig te blijven en zich van elke verdere deelname aan de handelingen ten opzigte van Rusland te onthouden.

(*Laatste berigten.*) Het berigt, dat Odessa den 8sten dezer gebombardeerd zou zijn, schijnt ongegrond; berigten van daar van den 10den maken van deze gebeurtenis geen gewag. Eene afdeeling der vereenigde vloot moet bestemd zijn om tegen Anapa te ageren.

Zeker is het echter dat de inwoners van Odessa alles behalve op hun gemak waren en men daar elk oogenblik een' vijandelijken aanval verwacht. Het garnizoen werd voortdurend tot den strijd gereed gehouden, daar in den laatsten tijd dagelijks vijandelijke schepen in het gezigt waren. Reeds de helft van de bewoners dier stad had zich naar het binnenland begeven. De generaal *Annenkoff* had intusschen alle maatregelen ter verdediging genomen.

Men verhaalt te Berlijn, dat de Russische grootvorst *Konstantijn* op weg is naar de Krim.

SPANJE.

Men verzekert dat het ministerie voornemens is, de gevangenen van den 28sten en 29sten Augustus, zonder vorm van proces in vrijheid te stellen.

Den 13den September heeft de vergadering, die bij den markies *de Duero* plaats had, de beginselen vastgesteld van het aanstaande manifest der liberale vereeniging. Onder meer andere gewigtige kwestiën proclameert dit manifest: De bepaalde en plegtige erkenning der Julijbeweging, tot stand gebragt door het volk en de armee, alsmede de souvereiniteit der aanstaande constituerende vergadering. De constitutionnele troon van *Isabella II*, als wettige instelling en ontzien door de revolutie. — Het bestaan van eene nationale militie en van eene staande armee, tot verdediging des lands en tot één schild van de vrijheid en onafhankelijkheid des vaderlands. — De staatkundige centralisatie, welke is de nationale eenheid, en de administrative decentralisatie, welke is het leven des volks en de vruchtbare bodem der traditionnele vrijheden des lands. — De noodzakelijkheid van eene zedelijke, streng wette op de bevorderingen in alle takken van staatsdienst, als het eenige middel om de ontbinding onzer maatschappij te beletten en onze revolutie te doen eerbiedigen. — Vrijheid van drukpers, vrijheid van de tribune, onafzetbaarheid van de magistratuur, ministeriële verantwoordelijkheid voor het voorledene, zoowel als voor het tegenwoordige en voor het vervolg. — Individuële veiligheid, onschendbaarheid van domicilie, als eerste verovering van een vrij volk, dat waardig is het te zijn. — En als practisch en eerlijk middel om de verwezenlijking van al deze waarborgen, zonder geweldige schokken te verwerven, het stellen van kandidaten, zonder eenig onderscheid als dat van het talent, zedelijkheid en sympathie des volks, zal kunnen behooren ieder, die de oude liberale partijen aankleeft en die de Julij-beweging eerlijk erkent.

De *Gaceta* van den 14den bevat een dekreet, houdende opheffing van de broederschap der monniken van den H. Hieronimus, die door het vorig kabinet onwettiglijk in het paleis van het Escuriaal waren geïnstalleerd. Dat dekreet heeft een' diepen indruk gemaakt, en sommigen zien daarin den voorbode van eene [illegible] der wetgeving op de monniken-orden in Spanje.

DUITSCHLAND.

Te Munchen is aan de cholera overleden mw. *Henriette Rettich*, eene der uitstekende zangeressen van Duitschland.

— De telegrafische linie tusschen Koningsbergen en de Poolsche grenzen is voltooid en zal in de eerstvolgende dagen voor het publiek geopend worden. Aan eene directe verbinding met de Russische grenzen wordt ijverig gearbeid.

— De beroemde geneesheer dr. *Marc d'Espine*, te Genève, tracht uit den loop, welken de cholera sedert 1832 genomen heeft, te kunnen opmaken, dat deze ziekte in eene niet verre toekomst haar bezoek in Europa geheel zal staken.

GROOT-BRITTANJE.

LONDEN, 17 September.

Ter voldoening aan den nationalen wensch, heeft H. M. bepaald, dat wegens den overvloedigen oogst eene algemeene plegtige dankzegging aan het Opperwezen zal worden gehouden en wel op Zondag den 1sten October e.k.

— In de afgeloopen zitting van het Britsche Parlement is een wetsontwerp voorgedragen op de genootschappen van onderling hulpbetoon, zoo als zieken- en begrafenisbussen. Het vond vrij wat tegenstand; men erkende dat die genootschappen zeer heilzaam voor de lagere volksklassen konden zijn, en dat er bij sommige derzelve misbruiken bestonden, wier wegneming de algemeene zedelijkheid en het belang der arbeidende volksklasse zelve vorderden; maar men meende dat de voordragt de bemoeijing van het staatsgezag met partikuliere vereenigingen te ver uitstrekte. Eene parlementaire commissie werd benoemd om de geheele zaak te onderzoeken en het wetsontwerp met behoud van het beginsel te wijzigen en om te werken. Deze commissie heeft thans haar rapport openbaar gemaakt en een gewijzigd wetsontwerp geleverd, hetwelk de genootschappen van onderling hulpbetoon onder toezigt eener staatscommissie plaatst, maar overigens aan minder beperkingen onderwerpt dan de oorspronkelijke voordragt, en aan de leden derzelve middelen geeft om zelven ontrouwe bestuurders tot den pligt te brengen. Aangaande het in Engeland vrij algemeene denkbeeld, dat begrafenisbussen [illegible], als aanleiding tot kindermoord opleverende, zegt de commissie bevonden te hebben, dat de gevallen, waarin het leven van kinderen aangerand of in gevaar gebragt is met het doel om geld van eene zoodanige inrigting te verkrijgen, te weinig in getal zijn om de voorbehoedende zorg des wetgevers te vereischen. Alleen stelt zij voor te bepalen, dat eene begrafenisbus niet meer dan eene wettelijk bepaalde som mag uitkeeren, en niet dan op een getuigschrift van een bevoegd geneeskundige, wanneer het de begrafenis geldt van een kind beneden tienjarigen ouderdom.

— De heer *Hall*, die, sedert de invoering der nieuwe wetsbepalingen ter bevordering der algemeene gezondheid, aan het hoofd der geneeskundige politie in Engeland staat, heeft in de vorige week alle bevoegde geneeskunstoefenaren in het Vereenigd Koningrijk bij eene aanschrijving uitgenoodigd om hem een naauwkeurig verslag van elk door hen behandeld cholerageval te zenden, behelzende eene volledige opgave van alle omstandigheden, zoo als van den staat der dampkringslucht, de natuurlijke gesteldheid van het oord, en van den geheelen loop van het ziektegeval. Deze verslagen zullen door eene commissie, bestaande uit dertien der bekwaamste geneeskundigen van Londen, onderzocht worden, ten einde daaruit, zoo mogelijk, meer kennis van den aard der cholera en van de wetten, die zij volgt, op te doen. De Londensche bladen, dezen maatregel toejuichende, voegen daarbij den wensch, dat die enquête over alle beschaafde landen, welke door de plaag bezocht worden, mogt worden uitgebreid.

— Een gedeelte der uit de Oostzee terugkeerende oorlogsschepen zal, ten getale van zestien bodems, in de Iersche haven Queenstown worden gestationeerd.

— De oppositie die in der tijd de benoeming van sir *Charles Napier* bestreed, wreekt zich thans met eene variante van *Cesars* motto op hem toe te passen: „Ik kwam, zag en overwon *niets.*"

— Dezer dagen heeft een zekere kapitein *Tijler* op den spoorweg van Brighton proeven genomen om eenen in beweging zijnde trein zoo spoedig mogelijk te doen stilstaan. Bij deze proefneming werden alle bekende middelen, als afsluiting der stoomkracht, aanwending van den klemschoen en uitstorting van grof zand op de rails gebezigd. Een in vollen gang gebragte trein, loopende met de snelheid van eene Engelsche mijl in 63 minuten, werd in anderhalve minuut, gerekend van het oogenblik waarop het sein werd gegeven en na nog 1389 ellen te hebben doorloopen, tot staan gebragt, hetgeen als zeer voldoende werd beschouwd.

— Naar men meldt, is van kapitein *Inglefield*, welke met de *Phoenix* de nasporingen naar de schepen van sir *J. Franklin* nog voortzet, berigt ontvangen, dat hij op Disco-eiland en Ritenbank-Rullud vrij goede steenkolen-beddingen gevonden had.

— De *London Gazette* behelst de benoeming van den heer *Murray*, oud consul generaal van Engeland in Egypte, thans gevolmagtigd minister te Bern, tot minister plenipotentiaris in Perzië. De Engelsche bladen verwachten veel van deze benoeming, en hopen dat deze diplomaat den invloed van Rusland te Teheran zal weten op te wegen.

— De gezondheidstoestand van Parijs en geheel Frankrijk wordt dagelijks beter.

Van den 19den. De Keizer is naar Bordeaux vertrokken, om de Keizerin van daar herwaarts te geleiden.

— *Maria Christina*, Koningin-moeder van Spanje, is op Fransch grondgebied aangekomen. De stoomboot *Newton*, waarop zij zich bevindt, is de Gironde opgevaren.

FRANKRIJK.

PARIJS, 17 September.

De *Moniteur* bevat een artikel ter verdediging van generaal *Lespinasse*, die, ziek uit de Levant teruggekeerd weder derwaarts zal vertrekken, als overbrenger van nieuwe bevelen voor den maarschalk *de Saint-Arnaud.*

— De bekende dagblad-schrijver, vicomte *de la Gueronnière*, laatstelijk de bestuurder van de Napoleontische organen *le Pays* en *le Constitutionnel* en lid van het wetgevende ligchaam, is door den Keizer tot lid van den staatsraad benoemd.

— Het vervaardigen van lucifers of strijkzwavelstokjes verschaft dagelijks aan *tienduizend* personen te Parijs handenarbeid. Twee fabrikanten van de enkele houtjes of stokjes, zonder dat er nog de phosphorus aan is, bewerken dagelijks de een *acht wissen* abeel- of populierhout, de andere *vier wissen.* Een enkel huis maakt dagelijks 4,840,000 strijkzwavelstokjes, en gebruikt daartoe jaarlijks 1200 kilo phosphorus, en deze hoeveelheid is pas het twintigste gedeelte van de hoeveelheid phosphorus die Frankrijk voortbrengt. Over het algemeen kan men berekenen, dat dagelijks 76,800,000 lucifers in Frankrijk worden gebruikt en van daar uitgevoerd.

— Dezer dagen is aan het station van den spoorweg naar Lyon eene kist gebragt door twee jongelieden, die later zouden komen om haar te doen aanteekenen. Drie à vier dagen later gaf deze kist eenen onaangenamen reuk van zich, zoodat men besloot te onderzoeken wat de inhoud was; men vond er in een lijk in staat van ontbinding en met eene groote wonde aan het hoofd. Aan de ijverige pogingen van de politie gelukte het denzelfden dag nog de vermoedelijke daders in handen te krijgen, zijnde een jongeling van 20 jaren, horlogiemaker van beroep, en een van 23 jaren, van beroep reiziger. Zij ontkennen de misdaad gepleegd te hebben, ofschoon zij niet ontkennen kennis van de misdaad te hebben. Zij zijn ter beschikking der justitie gesteld.

BELGIE.

BRUSSEL, 18 September.

Koning *Leopold* is naar Duitschland vertrokken.

— Bij de weigering van de staatkundige mannen, waarop de kroon een beroep had gedaan, om de taak op zich te nemen van de zamenstelling van een nieuw kabinet, hebben de leden van het tegenwoordige kabinet er in toegestemd om hun ontslag in te trekken en het tijdstip te verhaasten, waarop zij aan de vertegenwoordiging als noodzakelijk erkende verklaringen zullen geven.

Dien ten gevolge zullen de Kamers tegen half October bijeengeroepen worden en waarschijnlijk den 17den vergaderen.

— Omtrent het plan, dat men voorhad met het helsche werktuig, waarvan wij reeds hebben melding gemaakt, verneemt men, dat de bedoeling was een gedeelte van den spoorweg te doen springen en van de daardoor ontstane verwar-

ring gebruik te maken. Het werktuig zelf was alzoo niet bestemd om den dood der reizigers te veroorzaken, maar moest dienen om de baan te vernietigen en daardoor den trein omver te werpen. De machine zou het voornaamste stuk zijn, waaraan de vier kleine granaten moesten worden gehecht, welke men eenigen tijd geleden in beslag heeft genomen aan het Noorderstation te Brussel en ten gevolge waarvan een proces aanhangig is.

De kist moet op de diligence van Doornik naar Rijssel geladen zijn geweest, en werd op verlangen van den persoon, die verklaard had dat ze muzijkinstrumenten bevatte, naar het entrepot van Rijssel vervoerd, van waar men ze terughaalde. Hoe het helsche werktuig vervolgens onder de brug van Perenchies, omtrent twee uren van Rijssel, waar men het gevonden heeft, gekomen is, weet men niet. Onder het zand ontdekte men eene telegrafische lijn, welke zich op eenigen afstand uitstrekte.

De heer *Lecomte*, kastelein van het *hôtel de Bruxelles* te Rijssel, is met zijn geheele gezin in hechtenis genomen; andere gevangennemingen hebben plaats gehad; eenigen zijn na het verhoor ontslagen.

NEDERLAND.

STATEN GENERAAL.

Opening der gewone Vergadering van 1854–1855.

Vereenigde Zitting der beide Kamers van Maandag den 18*den September* 1854.

Nadat de leden der beide Kamers zich achtervolgens in de vergaderzaal van de Tweede Kamer hadden vereenigd, wordt tegen 12½ uur de vergadering door den heer mr. *J. A. Philipse* geopend, die door den heer griffier der Eerste Kamer een besluit van Z. M. den Koning, den 10den dezer genomen, doet voorlezen, waarbij hij, mr. *J. A. Philipse*, benoemd wordt tot voorzitter der Eerste Kamer, gedurende de aanstaande zitting der Staten Generaal.

De voorzitter alzoo, ingevolge art. 103 der grondwet, met het beleid der vergadering in de tegenwoordige vereenigde zitting belast zijnde, benoemt eene commissie van 18 leden der beide Kamers, om Z. M. den Koning, bij Hoogstdezelfs aankomst aan het gebouw der Staten Generaal te ontvangen en in- en uitgeleide te doen.

Te 1 uur vervoegen zich Hunne Exellentiën de ministers, alsmede de heeren leden van den Raad van State, in de vergaderzaal.

Na een kort tijdsverloop, wordt de nadering van Z. M. den Koning aangekondigd, die zich op de in het programma der opening omschreven wijze, naar het gebouw der Staten Generaal begeven heeft.

De Koning ter vergaderzaal binnengeleid, plaatst zich op den Troon, en houdt de navolgende aanspraak:

„ MIJNE HEEREN! Met het oog op den tegenwoordigen staatkundigen toestand van Europa, is het mij dubbel aangenaam van alle Mogendheden voortdurend verzekeringen te ontvangen van vriendschap en welwillendheid, waarop ik grooten prijs stel.

„ Het aangenomen stelsel van onzijdigheid wordt stiptelijk door ons nageleefd. Bij het naauwgezet nakomen onzer verpligtingen jegens andere Staten, mogen wij wederkeerig aanspraak blijven maken op eerbiediging onzer regten.

„ De zee- en landmagt geven mij reden van tevredenheid. Zij onderscheiden zich door ijverige pligtsbetrachting en krijgstucht.

„ De tegenstand, door Chinezen op Borneo aan ons gezag geboden, is door den moed en de volharding onzer dappere strijders op nieuw, en, zoo ik hoop, duurzaam overwonnen.

„ De toestand der overzeesche bezittingen is gunstig te noemen.

„ Wel is waar heeft de gezondheid der bevolking in onderscheidene gedeelten van Nederlandsch Indië veel te wenschen overgelaten, doch de jongste berigten doen de hoop voeden, dat er de ziekte, ook door gepaste maatregelen, allengs wijkt.

„ De veldgewassen in die gewesten beloven over het algemeen eene ruime opbrengst.

„ Naar de aanvankelijke berigten, is er ook hier te lande eene gezegende uitkomst van den oogst te verwachten. Ik verblijd mij in het uitzigt dat hierdoor de prijzen der eerste levensbehoeften zullen dalen.

„ Gelijk de verbetering der rivieren wordt voortgezet, zoo is ook de hand gelegd aan die van andere belangrijke waterwegen.

„ In het laatste jaar is Nederland op twee punten met het buitenlandsche spoorwegen-net in aanraking gebragt. Er is hoop, dat de aansluiting eerlang nog op een derde punt zal plaats hebben; terwijl de verdere uitbreiding van dit voor handel en nijverheid zoo gewigtig middel van gemeenschap mijne aandacht gestadig bezig houdt.

„ Met ijver wordt er gearbeid aan de vermeerdering der telegrafische lijnen binnen 's lands, en aan hare verbinding met die van het buitenland.

„ In verhouding tot de stoornis, welke de ontstane oorlog in de handelsbetrekkingen van Europa veroorzaakt, verkeeren onze handel, scheepvaart en scheepsbouw in vrij voldoenden toestand.

„ De staat der geldmiddelen blijft stof tot tevredenheid opleveren. De uitkomst van de dienst des vorigen jaars heeft de verwachting niet teleurgesteld. Het laat zich aanzien, dat ook het tegenwoordig jaar voordeelig zal zijn.

„ Bij de behandeling der financiële aangelegenheden zal u blijken, dat kan worden besloten tot eene vermindering van lasten, binnen zoodanige grenzen als door eene gepaste behoedzaamheid worden voorgeschreven. Met het delgen van schuld zal tevens kunnen worden voortgegaan.

„ Te midden van de stoffelijke welvaart, welke het Vaderland onmiskenbaar geniet, mogen de belangen van onderwijs, wetenschappen en kunsten niet uit het oog verloren worden. Mijne zorg blijft zich daaraan toewijden. Een ontwerp van wet op het lager- en middelbaar onderwijs zal u eerstdaags worden aangeboden. Met het voorbereiden eener wet op het hooger onderwijs houdt men zich bezig. Inmiddels zal u de gelegenheid worden gegeven, om van uwe belangstelling in onderscheidene wetenschappelijke inrigtingen te doen blijken.

„ Bij het onvolkomene, dat ook in onzen toestand mag worden gevonden, is er zeer veel, dat ons bemoedigt en opwekt. Met dankbaarheid hebben wij te erkennen de menigvuldige zegeningen, welke ons worden geschonken. Het hangt voor een groot deel van ons zelven af, het bezit daarvan te bestendigen. Daartoe is vooral noodig eensgezindheid en wederzijdsch vertrouwen aan te kweeken: steeds, en vóór alles, het heil des Vaderlands voor oogen te hebben. Moge de Almagtige ons hiertoe licht en kracht verleenen!

„ Ik verklaar deze zitting der Staten Generaal geopend."

Na het houden van deze aanspraak, verlaat de Koning de vergaderzaal. De vereenigde zitting der Kamers wordt daarna gesloten. Z. M. keert, even als bij het komen, onder het gejuich der talrijke, zoowel uit deze residentie als van elders zamengevloeide menigte, naar Hoogstdezelfs paleis terug.

Eerste Kamer.

Zitting van Dingsdag den 19den September.

In de zitting van heden heeft de heer mr. *J. A. Philipse* het hem opgedragen voorzitterschap aanvaard met het houden eener rede, waarin hij zich op nieuw in de ondersteuning zijner medeleden aanbeveelt en den wensch uitdrukt, dat de werkzaamheden onder den zegen van God aangevangen, ten beste van Koning en vaderland ook weder door hen mogen worden ten uitvoer gebragt.

De Kamer heeft hare afdeelingen hernieuwd, waarna de leden zich naar hunne sectiën hebben begeven om zich met de keuze van voorzitters en ondervoorzitters bezig te houden.

Tweede Kamer.

Zitting van Dingsdag den 19den September.

In deze zitting werd het voorzitterschap waargenomen door het oudste lid in jaren, den heer *Anemaet*. Bij het aanvaarden dier taak gaf hij den wensch te kennen, dat de geopende zitting bevorderlijk mogt zijn voor de belangen van het vaderland.

Hij gaf kennis, dat al de nieuw benoemde leden hunne geloofsbrieven hebben ingezonden. Ingevolge de voorschriften van het reglement van orde, benoemt hij twee commissiën van drie leden, tot het onderzoek dier geloofsbrieven. De eerste commissie is zamengesteld uit de heeren *Strens*, *van Bosse* en *Godefroi*, en de tweede uit de heeren *van Hoëvell*, *Dommer van Poldersveldt* en *Donker*. Hij noodigt die commissiën uit zich dadelijk met de vervulling van de haar opgelegde taak bezig te houden en hare rapporten uit te brengen in eene zitting, die op morgen, Woensdag ochtend te 11 uur, zal plaats hebben.

Tot dien tijd is de vergadering gescheiden.

Zitting van den 20sten Sept.

In de zitting van heden zijn al de nieuw gekozene leden toegelaten.

Vervolgens is de Kamer overgegaan tot het verkiezen van een drietal, waaruit door Z. M. de voorzitter voor het tegenwoordige zittingjaar zal worden benoemd. Daartoe zijn verkozen de heeren: 1) *Boreel van Hogelanden*, met 37; 2) *Gevers van Endegeest*, met 32, en 3) *Luyben*, met 33 van de 61 stemmen.

'sGRAVENHAGE, 20 September.

Z. M. de Koning is heden ochtend ten 6 ure uit de residentie naar Dordrecht vertrokken, om bij de opening van de tentoonstelling van landbouw, enz., aldaar tegenwoordig te zijn. Z. M. wordt heden in den namiddag alhier terug verwacht.

— Bij besluit van den 16den September j.l., no. 54, heeft Z. M. goedgevonden, bij de Koninklijke akademie te Delft te benoemen: tot leeraar in de wiskunde, den heer *R. van Goens*, en tot leeraar in de scheikunde, den heer *E. Mulder*, doctor in de wis- en natuurkundige wetenschappen.

— De Eerste Kamer der Staten Generaal zal heden namiddag te 3 uur eene zitting houden, waarin, naar men verwacht, het ontwerp van adres, in antwoord op de Troonrede, ter tafel zal worden gebragt.

— De synodale commissie is gisteren en eergisteren weder vergaderd geweest.

AMSTERDAM, 20 September.

In dezen tijd, waarin meer dan ooit belangstelling getoond wordt in eene wetenschappelijke beoefening van den landbouw, en de vruchten daarvan zich in toenemende welvaart van den boerenstand openbaren, moet elke poging welgevallig zijn, die daartoe kan bijdragen. Welkom is ons dus de verschijning van een *leesboek*, ingerigt voor de *hoogste klasse der lagere scholen*, door den verdienstelijken onderwijzer *J. H. Veenendaal*, waarin uitsluitend *landhuishoudkundige onderwerpen* behandeld worden. Het beantwoordt volkomen aan zijn doel en geeft, in zuivere taal, heldere denkbeelden van den aard en de bewerking van den grond, van landbouwstelsels en landbouwgereedschappen, van weiden en hooiwinning, van veeteelt, veerassen, vetmesten en zuivelbewerking, van het aanleggen van bosschen, boomgaarden, het behandelen der vruchtboomen, in één woord, van alles wat op het landbedrijf betrekking heeft. Wij hopen, dat het nuttige boekje weldra op vele van onze dorpscholen ingevoerd zal zijn. (*H. B.*)

— In de laatste week zijn te Amsterdam nog enkele cholera-gevallen voorgekomen en zijn enkele lijders uit één gezin in het gasthuis gebragt.

Te Rotterdam zijn sedert onze vorige opgave tot den 15den dezer, 21 aan de cholera gestorvenen aangegeven.

— Wij vernemen dat in de zaak van *J. H. Kemper* 39 getuigen door het openbaar ministerie zijn gedagvaard.

— Burg. en weth. van Neuzen hebben bekend gemaakt dat, bij besluit van den raad dier gemeente van den 12den dezer, de kermis of jaarmarkt, uit hoofde van den min gunstigen gezondheids-toestand der ingezetenen, is *uitgesteld*.

VLISSINGEN, 18 September.

De cholera is ook hier uitgebarsten in 's rijks dok, aan boord van het nieuw uitgeruste en sterk bemande fregat *de Ruiter*. De besmetting is aangebragt door een marinier, die ziek uit Rotterdam is gekomen, en kort daarna overleed. Op het oogenblik zijn er reeds vijf menschen bezweken; negen zijn er nog onder behandeling, waarvan vijf hopeloos. De adelborsten zijn terstond met verlof gezonden om het fregat te ontruimen.

KAMP BIJ ZEIST, 18 September.

Sedert eenige dagen bevinden zich alhier verscheidene vreemde officieren, onder welke men bemerkt Z. Exc. den luitenant-generaal *von Wedel*, kommandant der vesting Luxemburg, den Pruissischen kolonel *d'Olberg*, majoor *Goffinet*, eerste ordonnans-officier van den hertog *van Brabant*, en kapitein *Libert*, van de Belgische grenadiers.

Wat men gezegd heeft, als zoude de heer generaal-majoor *van Poolsum Booy* zijne demissie gevraagd en pensioen bekomen hebben, is bezijden de waarheid.

Heden hebben alhier schoone veldmanoeuvres in het vuur plaats gehad, die alleen door de twaalf bataljons infanterie zijn verrigt.

Volgens de *Amst. Ct.* is het niet waarschijnlijk, dat Z. M. de Koning na de opening der Staten Generaal zich weder naar het kamp zal begeven.

Van den 20sten. Het regenachtig weder van gisteren heeft de evolutiën tegengehouden. De laatste dag van het kamp is alzoo zonder eenige vrucht voorbijgegaan. De heide is dan ook door de vele gevallen regens eene moeras gelijk.

Heden morgen zijn alle officieren, in het kamp gelegerd, bij den opperbevelhebber geroepen. Morgen te 6 uur trekken de troepen af. Slechts een klein gedeelte passeert deze stad omstreeks 9 uur, van 't welk, zooals wij ll. Zondag meldden, alleen het 2de bat. met den staf van het 5de reg. alhier zullen overnachten.

LEEUWARDEN, 18 September.

Op nieuw zijn 26 runderen, door longziekte aangetast, gedood. — Totaal sedert Dec. 1849: 11,446 runderen.

— Naar wij vernemen, hebben de heeren mr. *B. Albarda* en *J. Albarda*, leden der staten van dit gewest voor de hoofdkiesdistrikten Leeuwarden en Dockum respectivelijk, als zoodanig han ontslag genomen.

De beide hierdoor in het kollegie der prov. staten ontstane vacatures zijn inmiddels nog met ééne vermeerderd, door het overlijden van den heer *G. W. Wassenaar*, mede zitting gehad hebbende voor het hoofd-kiesdistrikt Leeuwarden.

— Het binnen deze stad gecirculeerd hebbend adres aan Z. M. den Koning, houdende verzoek, om door den heer mr. *C. S. Sixma* baron *van Heemstra* c. s. gevraagde concessie tot aanleg van eenen spoorweg van Harlingen over Leeuwarden enz. naar Rheine, is, naar wij vernemen, door ongeveer 100 der eerste en geachtste handelaren en kooplieden uit deze stad onderteekend geworden en zal alsnu eerstdaags aan Z. M. worden opgezonden.

GRONINGEN, 21 September.

Bij besluit van Ged. Staten van heden is de heer N. J. SEVENSTERN, op zijn verzoek en onder dankbetuiging voor zijne bewezene diensten, eervol uit zijne betrekking ontslagen als adjunct-commies der eerste klasse ter prov. griffie alhier.

— Gisteren voor- en namiddag zijn alhier in het bijwezen van den heer Commissaris des Konings onderscheidene proeven met den telegraaf genomen van hier op *Assen*, *Zwolle* en *Arnhem*: — alles werd met volkomene juistheid overgevoerd en in een oogopslag had men berigt van die plaatsen terug, welke proeven heden morgen wederom werden herhaald.

Men verneemt, dat met den 1sten Oct. e.k. de telegraaf in werking zal komen, zijnde reeds een telegrafist en leerling-telegrafist aangekomen.

— In de vorige week zijn gecommitteerden uit de collegiën van ged. staten van Groningen en Drenthe te *Assen* vergaderd geweest, om gemeenschappelijk te beraadslagen over het kanaal van Assen naar Groningen.

— Ter teregtzitting van het provinciaal geregtshof van *Groningen* van gisteren zijn JAN KLAASSENS ELZINGA en HARM DREWES DE RAAF, ter zake van het misdadig in omloop brengen van valsche Nederlandsche guldens, — wat den *tweede* beschuldigde betreft *met herhaling van misdaad* — veroordeeld, de eerste tot tuchthuisstraf van zes jaren, de tweede tot dezelfde straf voor den tijd van zeven jaren, en beide solidair in de kosten der procedure.

Bij arresten van het hof van heden is GERSSIEN BROUWER, ter zake van diefstal in dienstbaarheid, veroordeeld tot gevangenisstraf voor den tijd van *twee* maanden, in eenzame opsluiting te ondergaan; en BEREND NOMDEN, wegens diefstal bij nacht in een bewoond huis, tot gevangenzetting voor den tijd van *één* jaar. — Tevens is behandeld de zaak van BEREND VAN DELDEN en vrouw CHRISTINA LUBBERTUS WERKMAN, beschuldigden ter zake van diefstal van vee in de weide, — waarvan de uitspraak is bepaald op aanstaanden Woensdag.

— Men zegt dat twee eskadrons van het 2de reg. dragonders uit het kamp van Reijen naar Groningen en Leeuwarden vertrekken, en dat zulks in verband staat met eene garnizoensverandering van het 4de reg. dragonders, thans te Deventer, naar 's Hage, en het reg. jagers te paard van Leeuwarden (en Groningen?) naar Deventer.

— Heden morgen is alhier ter aarde besteld het lijk van de overledene STIJNTJE KLASENS, eerst weduwe van ROELF HOOGLAND en laatstelijk van LAURENS ARENDS MEIJER, hebbende meer dan 32 jaren in het Geertruidsgasthuis gewoond. — Hoewel de regte ouderdom van deze overledene niet juist bekend is, hebben wij echter van hare familie vernomen, dat zij in het jaar 1750 te Augustinusga was geboren en alzoo den buitengewonen ouderdom van 103 jaren had bereikt. Door genoemde vrouw zijn uit het eerste, noch uit het tweede huwelijk kinderen verwekt. In het begin van dit jaar werd zij eenigzins gesteld, maar van tijd tot tijd was zij wederom vlug, steeds op en had tot aan het einde hare verstandelijke vermogens.

— Gisteren middag is bij den scheepsbouwmeester VAN DER WERFF, op de werf *Het Hoofd*, te water gelaten het nieuwgebouwde schoonerschip *de Zeeuw*, groot p.m. 100 last, zullende gevoerd worden door kapit. G. BOEKHOVEN van Winschoten, onder directie van den heer E. J. ZEBLIN te Eexta.

— Eergisteren, gisteren en heden werd te *Hoogezand* de tentoonstelling van de maatschappij van landbouw in de provincie Groningen, onder bescherming van Z. M. den Koning gehouden. Zij mag als wel gelukt beschouwd worden, de ingezondene voorwerpen waren talrijk en velerlei, het bezoek van alle kanten druk.

Heden morgen te 10 uur werd er eene algemeene vergadering door de leden der maatschappij gehouden. De president van het hoofdbestuur, de heer T. BORGESIUS, opende deze talrijke bijeenkomst met een' welkomsgroet en daarbij in beschouwingen over de belangrijkheid en het groote nut der tentoonstellingen. De spreker behandelde zijn onderwerp regt practisch en populair en staafde een en ander door menig belangrijk voorbeeld.

Daarna gaf de secretaris, de heer M. v. D. TUUK, verslag van den toestand en de werkzaamheden der maatschappij, welke in alle opzigten bevredigend mogten heeten en waaruit onder anderen bleek, dat deze jeugdige vereeniging reeds ... leden telde.

Vervolgens toonde de vice-president op overtuigende wijze het nut van het draineren der gronden aan. Zijn ed. beschreef de zulks uitvoerig en bood daarbij tevens ter bezigtiging aan de allerdoelmatigste pijpen die men tegenwoordig voor het droogmaken van zuchtige gronden gebruikt, en die slechts een' betrekkelijk geringen prijs kostten.

Verder berigtte de president, dat er twee leden des hoofdbestuurs moesten aftreden, namelijk de voor en vice-voorzitter. Op de voordragt waren gebragt, voor- president T. BORGESIUS, D. ROMKES en P. BOON; voor vice-president C. RÖMELINGH, C. STAR BUSMANN en L. EVERS, en werden herkozen tot voorz. T. BORGESIUS, tot vice-voorz. C. RÖMELINGH.

Na nog eenige mededeelingen, stelde het hoofdbestuur mondelijk voor de benoeming van twee honoraire leden en wel den Commissaris des Konings in deze provincie, en prof. H. C. VAN HALL, welke benoeming met algemeene stemmen plaats vond. Hiermede werd de vergadering door den voorzitter gesloten.

Wij deelen hierbij eene volledige opgave mede van de bekrooningen, die hebben plaats gehad, daarbij de orde van het programma volgende:

Vee.

Hengstveulens: 1ste prijs J. B. BOSMAN, te Haren; 2de prijs E. EDZES, te Zuidbroek, en H. HOOITING, te Noordlaren, getuigschrift.

Merrieveulens: 1ste prijs C. RADING, te Slochteren; 2de prijs BENTHEM, van de Kijl, en getuigschrift J. HEMMES, te Haren.

Hokkelingen: 1ste prijs aan J. K. BOON, voor 4 stuks; 2de prijs aan C. GEERTSEMA, te Zuidbroek, voor 3 stuks.

Fokkalveren: 1ste prijs aan C. GEERTSEMA, voor 5 stuks.

Durhamsche stier van GEERTSEMA, een getuigschrift.

Inlandsche stier van P. VAN ARNHEM, een getuigschrift.

Stierkalveren: 2de prijs aan C. GEERTSEMA, te Zuidbroek.

Melkkoeijen: 1ste prijs aan L. DE BOER, te Groningen; 2de prijs aan G. DE WIT, te Groningen.

Twee getuigschriften: een aan J. GROENEVELD, te Groningen, en een aan MARTENS, te Farmsum.

Kalfvaarsen: 2de prijs aan D. J. VISSCHER, te Hoogezand.

Drie beste gekruiste lammeren, 1ste prijs aan C. RÖMELINGH, te Haren; 2de prijs aan HES, te Scheemda.

Een getuigschrift aan C. RÖMELINGH, voor een' Engelschen ram.

Varkens. 1ste prijs: voor eene gekruiste zeug, P. VAN ARNHEM; 2de prijs, voor een' volbloeden beer, aan denzelfden eigenaar.

Twee inlandsche schapen, 2de prijs aan E. STEKKENS, te Zuidbroek.

Gekruiste schapen, 1ste prijs voor Leicester schapen, van C. RÖMELINGH.

Voor inlandsche rammen, 1ste prijs aan J. A. MUNNEKE; 2de prijs aan S. MEIHUIZEN en P. LUINING.

Drie beste rammen, inlandsch ras, 1ste prijs aan J. K. BOON; 2de prijs aan P. LUINING.

Art. 17. Konijnen, 1ste prijs en een getuigschrift J. POST, en nog een getuigschrift aan P. VAN CALCAR.

Art. 18. 1ste prijs J. POST, voor een Engelsch konijn; 2de prijs KLAAS HOLTKAMP, voor een Engelsch konijn, en een prijs aan J. KOETS, voor eene Belgische ooi van 4½ maand.

Kippen: P. VAN CALCAR, een prijs voor twee toom zilverlakensche kippen; G. MULDER, getuigschrift voor een toom zwarten met witte kuif; T. BORGESIUS, id. voor een toom Cochinchina kippen.

Duiven: een prijs H. KRANENBURG, te Pekela, voor 6 paar vreemde duiven.

Werktuigen.

Art. 21. Een twee-voorploeg van H. S. EIGENBERG, te Warffum, bekroond met den eersten prijs van *f* 25; — een arendploeg van J. K. BOON, te Hoogezand, bekroond met den 2den prijs van *f* 10; — een gewijzigde arendploeg van H. W. TULP, te Hoogezand, met den 3den prijs van *f* 5.

Art. 22. Een wipkar van E. EDZES, te Hoogezand, met een getuigschrift.

Art 24. Een Drummond-karn van T. BORGESIUS, te Pekela, met den 1sten prijs van *f* 10; — een hondekarn van R. BOSSCHER, te Pekela, met den 2den prijs van *f* 5.

Art. 25. Een lijnzaad-kneuzer van C. GEERTSEMA, te Zuidbroek, en een stroosnijbank van J. K. BOON, te Hoogezand, met een getuigschrift.

Art. 26. Een vlasbraak van P. v. CALCAR, te Hoogezand, met een getuigschrift.

Granen en Vruchten.

Art 29. Een vierde mud lijnzaad van P. v. CALCAR, te Hoogezand, bekroond met een getuigschrift.

Art. 30. ¼ mud stamboonen van S. BARENDS, te Hoogezand, bekroond met *f* 5; — ¼ mud groote boonen van G. HEERES, te Zuidhorn, bekroond met *f* 5.

Art. 31. 5 schoven vlas van K. R. WIERSEMA, te Stedum, bekroond met *f* 10.

Art. 32. Eene verzameling van 25 soorten knol- en wintergewassen van T. BORGESIUS, te Pekela, bekroond met *f* 15; — eene verzameling van 14 soorten aardappelen van P. v. CALCAR, te Hoogezand, bekroond met *f* 5 en een getuigschrift; — stoppelknollen van C. HEMMES, te Haren, met een getuigschrift.

Art. 33. Twee mangelwortels van T ALONS, te Sappemeer, bekroond met *f* 5; — twee turnips van T. BORGESIUS, te Pekela, met een getuigschrift; — ¼ mud aardappelen van J. K. BOON, te Hoogezand, met een getuigschrift.

Art. 34. Eene verzameling voedergewassen van T. BORGESIUS, te Pekela, bekroond met *f* 10; — voor ingezonden bloemen van R. RUBERTUS, te Hoogezand, bekroond met *f* 5 met een getuigschrift; — voor ingezonden planten van prof. H. C. VAN HALL, te Groningen, met een getuigschrift; — van snijboonen van M. VROOM, te Sappemeer, met een getuigschrift; — van twee-stam paardeboonen van P. FABER, te Noord-..., met een getuigschrift; — van lijn- en raapkoeken van T. BARENDS, te Hoogezand, met een getuigschrift.

Heden middag te vier uur had de uitreiking der prijzen en getuigschriften onder toepasselijke toespraken plaats, en zal de avond dezen schoonen dag gewis aangenaam sluiten, daar een hier bestaand zangkoor en muzijkgezelschap denzelven door hare kunst denkt op te luisteren.

Wij sluiten ons verslag met den wensch, dat deze maatschappij moge toenemen in bloei, 'tgeen zij om haren aard, doel en bestuur rijkelijk verdient!

— De industrieschool, door de gemeente *Winschoten* opgerigt, telt thans 10 leerlingen. Aanstaanden winter zal dit getal door de zeevarende jongelieden, die onderwijs in de stuurmanskunst verlangen, zeker zeer vergroot worden. De lector der school, de heer MEEZENBROEK, heeft tevens een' cursus in de mathematiek geopend voor de onderwijzers der lagere scholen uit deze omstreken.

— In den nacht van Maandag op Dingsdag l.l. is ten huize van HARKE BOEKHOUT, winkelier te *Aduard*, in het achterste gedeelte der behuizing ingebroken, en heeft de dief of hebben de dieven uit de zoogenoemde zomerkeuken en uit een aldaar staand kabinet van de zuster der vrouw, onderscheidene kleedingstukken, eenig zilver en geld medegenomen.

Ook is in de afgeloopene week in de weide van den pelmolenaar POEL, te *Aduard*, een schaap geslagt, en hebben de daders van dit feit het vleesch medegenomen.

— In den nacht van gisteren op heden is uit de weide van JAN ELTJES TEN CATE te Winschoten vermist eene vijfjarige derde-kalf koe, zijnde over het geheel zwart, hebbende vier witte pooten, een' pluim op den staart, een kol voor den kop en eene buitengewoon groote kroon. De justitie te Winscho-

[illegible] en de politie alhier dragen reeds van het voorgevallene kennis.

— Men schrijft uit *Vries*: „Als eene bijzonderheid kan [illegible] medegedeeld, dat vele personen uit de naburige provincie Groningen in de nabijheid van de vermoedelijke rigting van 't Noord-Willemskanaal, heidevelden aankoopen, met het doel om ze te ontginnen en er boerderijen op aan te leggen. Zoodra het kanaal gegraven is, zullen binnen weinige jaren nog woeste heidevelden herschapen zijn in vruchtbare akkers en welige weiden. Door de vele liefhebbers stijgt de prijs van den grond aanmerkelijk, zoodat het bunder, dat voor eenigen tijd *f* 25 gold, nu reeds gestegen is tot *f* 75. Er is zelfs *f* 100 per bunder gevraagd, voor welken prijs de koop waarschijnlijk zal doorgaan."

— De raad der gemeente *Peize* heeft onder hoogere goedkeuring besloten tot het doen houden van twee jaarmarkten aldaar, telkens op den derden Woensdag in Mei en op den laatsten Woensdag in Augustus.

— De minister van binnenl. zaken heeft den 15den dezer aan de commissarissen des Konings in de onderscheidene provinciën eene aanschrijving gerigt, waarbij zij verzocht worden, de kamers van koophandel nogmaals opmerkzaam te maken [illegible] niet onbelangrijke uitgaven aan tusschen-personen, [illegible] de groothandel hier te lande vrijwillig zich bezwaart.

— De commissaris des Konings in deze provincie heeft bekend gemaakt, dat de telken jare in de maand October te houden revisie over de verlof hebbende manschappen der nationale militie, in de hoofdplaatsen der militie-kantons in dit jaar zal plaats hebben op de navolgende dagen en uren:

Maandag den 2den October te *Groningen*, te half negen, voor de gemeenten Haren en Noorddijk, en voor de stad Groningen te negen uur.

Dingsdag den 3den October te *Veendam*, te twee uur, voor de gemeenten Meeden, Muntendam, Wildervank en Veendam.

Woensdag den 4den October te *Oude Pekela*, te een uur, voor de gemeenten Nieuwe Pekela en Oude Pekela.

Donderdag den 5den October te *Wedde*, te tien uur, voor de gemeenten Vlagtwedde, Onstwedde, Bellingwolde en Wedde.

Donderdag den 5den October te *Winschoten*, te vier uur, voor de gemeenten Nieuwe Schans, Beerta en Winschoten.

Vrijdag den 6den October te *Scheemda*, te twaalf uur, voor de gemeenten Finsterwolde, Zuidbroek, Noordbroek, [illegible]

[illegible] den 7den October te *Hoogezand*, te tien uur, voor de gemeenten Slochteren, Sappemeer en Hoogezand.

Maandag den 9den October te *Leek*, te elf uur, voor de gemeenten Grootegast, Marum en Leek.

Dingsdag den 10den October te *Zuidhorn*, te elf uur, voor de gemeenten Ezinge, Oldehove, Grijpskerk, Hoogkerk, Oldekerk, Aduard en Zuidhorn.

Woensdag den 11den October te *Winsum*, te half tien, voor de gemeenten Ulrum, Kloosterburen, Eenrum, Leens, Adorp en Winsum.

Woensdag den 11den October te *Middelstum*, te een uur, voor de gemeenten Uithuistermeeden, Uithuizen, Warffum, Usquert, Bedum, Kantens en Middelstum.

Donderdag den 12den October te *Loppersum*, te half een, voor de gemeenten Bierum, Ten Boer, 't Zandt, Stedum en Loppersum.

Vrijdag den 13den October te *Appingedam*, te tien uur, voor de gemeenten Termunten, Nieuwolda, Delfzijl en Appingedam.

Kunstnieuws.

— De heer J. DE CORNILLON, uit Brussel, zal op aanstaanden Zaturdag-avond alhier een concert geven. Wij vertrouwen, dat de zoo talentvolle concertgever bij die gelegenheid [illegible] blijken zal ontvangen, dat men vooral ook in [illegible] talenten op prijs stelt, en huldigt, die [illegible] verdienen. — Het is ons aangenaam, dat ook onze kunstenaars bij die gelegenheid zich zal doen hooren.

— Dezer dagen worden inteekeningslijsten rondgezonden op een concert, dat de heer LOUIS KRÜGER, concertist voor [illegible], met 39 kleppen voorziene metaalobo denkt te geven. [illegible] zoo vele lof, die aan dezen in Duitschland betoonde virtuoos in vele dagbladen wordt toegezwaaid, beloven dit concert, waarbij bovendien door eenige der eerste [illegible] alhier de medewerking is toegezegd, veel. Wij meenen daarom de opmerkzaamheid van kunstminnaars op dit concert te moeten vestigen.

Kerknieuws.

[illegible], 15 Sept. De kerkeraad der Herv. gem. alhier heeft een beroep uitgebragt op ds. *Goldenarm*, te Engwierum.

[illegible], 17 Sept. De kerkeraad dezer gemeente heeft van den weleerw. heer *J. Alingh Prins*, pred. te Beetgum, berigt ontvangen, dat z.w.eerw. de beroeping naar hier heeft aangenomen.

[illegible], 18 Augustus. Vrijdag avond is alhier, ten gevolge van het vertrekken van den weleerw. heer *Amerom*, te Bolsward, door den breeden kerkeraad het navolgende twaalftal gemaakt: De weleerw. heeren *van Hattem*, te Wijns en Oudhuizen; *Poortman*, te Leerdam; *Verff*, te Mastenbroek; *Fabius*, te Broek in Waterland; *Beldamus*, te Leerdam; *van den Broek*, te Oegstgeest; *Bruna*, te Hasselt; *Heerspink*, te Gieten; *Brutel de la Rivière*, te Monnikkendam; *Oolgaardt*, te Sneek; *Oort*, te Alkmaar; *Uden Masman*, te Meppel; — waaruit Zondag avond het onderstaande zestal is geformeerd: *Poertman*, te Leerdam; *Oolgaardt*, te Sneek; *Oort*, te Alkmaar; *Uden Masman*, te Meppel; *Brutel de la Rivière*, te Monnikkendam, en *Bruna*, te Hasselt.

AMSTERDAM, 19 Sept. Door den algemeenen kerkeraad der Nederduitsche Hervormde gemeente alhier is heden, ter vervulling der bestaande vacature van eene predikantsplaats, uit de bevoegden het volgende drietal uitgebragt: Ds. *H. Steenbeek*, predikant te Schiedam; ds. *T. A. Fruin*, predikant te Dordrecht, en ds. *J. F. L. Abresch*, predikant te Alkmaar, en daaruit beroepen ds. *H. Steenbeek*, predikant te Schiedam.

— De heer *G. A. Fijn van Drant*, kandidaat tot de H. D. in Gelderland, heeft het beroep als herder en leeraar naar Lutten aangenomen.

— De kerkeraad der Hervormde gemeente te Fort Bath heeft den [illegible] tot predikant beroepen ds. *A. C. Kamerman*, van Borssele.

— Te Nieuwkerk is tot predikant beroepen ds. *J. J. Knap*, pred. te Oud Alblas.

— Van de zeer vele leerlingen van ds. *B. J. Broese*, herder en leeraar bij de gemeenten van Grootegast en Doezum, bleven er den geheelen zomer door, telkens Zondags na gedaan dienstwerk, nog een betrekkelijk groot aantal aanhoudend met zeer veel ijver en [illegible] de lessen van den achtenswaardigen predikant bijwonen. Dertien van die leerlingen hebben den 12den dezer hunne geloofsbelijdenis afgelegd, zijn den daarop volgenden Zondag voor de eerste maal tot de tafel des Heeren toegelaten worden, [illegible] plegtig bevestigd, en zullen aanstaanden Zondag [illegible] aan de leden der kerk, den door [illegible] eenigen Heer [illegible] in zegenend aandenken te houden.

MEPPEL, 18 Sept. Ds. *de Waal*, predikant te Neuzen in [illegible], heeft voor het onlangs op hem uitgebragte beroep naar de Chr. Afgesch. gemeente alhier bedankt, en evenzoo voor het beroep te De [illegible] had ontvangen.

(*Ingezonden.*)

„Beverolie" tegen de Cholera!

In de *Noord-Nederlander* van gisteren werd het heugelijke [illegible] medegedeeld, dat de „*Beverolie*" gebleken was een uitmuntend middel tegen de cholera te zijn. Jammer echter, [illegible] ik dat berigt las, dat het geroemde middel [illegible] dan in het verkeerde begrip van den schrijver of [illegible] Want met beverolie bedoelde men het *castor-oil* der [illegible], dat wij *Wonderolie* (of Ricinus-olie) noemen! [illegible] men door [illegible] vertaald, en zoo de [illegible] dier bekomen.

21 Sept. 1854.

SCHEEPSTIJDINGEN.

GRONINGEN, 21 September. Vertrokken de nieuwgebouwde [illegible] Cornelia Gesiena, kapit. *H. J. Bonder*, van Amsterdam [illegible] met ballast op avontuur.

Binnengekomen te Amsterdam den 16 Sept., kapit. *Gust* IJzer[illegible], v. Cardiff; den 17den *Prak* Reusina en *Pribee* Gijsbertha Wilhelmina, beide v. Bordeaux; *Karst* Martha Alida en *Wielema* Drie Vrienden, beide v. Archangel; *Speelman* Vrouw Geerdina, v. [illegible]; *Dirks* Zwaantje, v. Hamburg; den 18den *Schuring* Hilbertha, v. Lissabon; *Scherpbier* Texel en *Visser* Zephir, beide v. [illegible]; *Dekker* Epimetheus, v. Newcastle; den 19den *Wijgers* Amicitia, v. Alicante; *Haaswinkel* Dolphijn, v. Newcastle; *Gust* [illegible] Margaretha en *Folkers* Vrouw Sara, beide v. Carolinerzijl; [illegible] Antje, v. Archangel. — Te Hellevoet den 16 Sept., [illegible] Christina en *Colle* de Jonge Pieter, v. Londen; [illegible] Hillegina, v. Archangel. — Te Texel den 17 Sept., *Fokkes* [illegible] Louise, v. Suriname; *de Groot* Margretha, v. Globoucka; [illegible] Anna Auguste, v. Cadix; *Oldenburger* Johanna, v. Londen; [illegible] v. Livorno; *Hasewinkel* Christina Christina, v. Newcastle. — In het [illegible] den 16 Sept., *Kaan* Vrouw Heleen, v. Christiansand; den 17den *Faber* Johanna Mulder, v. Lubeck; *Nieboer* Martha, van Frederikstad. — Te Harlingen den 15 Sept., *Veldhuis* Vr. Martha, v. Liverpool; den 16den *Menzes* Jonkvrouw Maria, v. Noorwegen; den 17den *de Groot* Catharina Elisabeth, v. Frederikstad; *Manneke* Baudina, v. Newcastle; *Vos* Anna Luitsia, v. Noorwegen. — Te Helvoet den 17 Sept., *Mink jr.* Wilhelmina en *Stuit* Margaretha Gesina, beide v. Triest; *Upmeijer* Alberdina, v. Archangel; den 18den *den Breems* Vereeniging, v. Cadix; *Wegener* Gebroeders, v. Dundee. — Te Brouwershaven den 17 Sept., *Koens* Pieter Corneluszoon Hooft, v. Archangel n. Schiedam. — Te Soerabaya den 6 Julij, *Bok* Elisabeth, v. Melbourne. — Te Macassar den 17 Junij, *Reijnders* Handrik Wester, v. Batavia, zou den 4 Julij naar China vertrekken. — Te Liverpool den 18 Sept., *van der Mei* Flevo, v. Bombay, aan boord alles wel. — Te Falmouth den 14 Sept., *Kaiser* Harmonie, v. Galats, dezelve is aan den grond gehaald om het vlak schoon te maken; den 15den *Ritzes* Geertruida Anna, v. Cherson. — Te Grangemouth den 18 Sept., *Puister* Rieka, van Dundee. — Te North Shields den 15 Sept., *Puister* Fennegiena, v. Brielle; *Kuiper* Alida Schuringa, v. Kirkaldy. — Te Bremerhaven den 14 Sept., *Bossinga* Amicitia, v. Cardiff; den 16den *de Jonge* Alida Gesina, v. Groningen. — Te Hamburg den 17 Sept., *Meijer* Johanna Catharina, v. Bremerhaven; *Lindeboom* Maria Theresia, v. Middlesbro. — Te Brunshausen gepasseerd den 17 Sept., *Mellema* Vriendschap, v. Groningen; *Egberts* Gesina, v. Amsterdam. — Te Altona den 16 Sept., *Gert* Frouwina Steenhuisen, v. Amsterd. — Te Kiel den 16 Sept., *Brouwer* Jonge Hero, v. Engeland. — Te Swinemunde den 15 Sept., *Kremer* Goede Verwachting, v. Amst. — Te Pillau den 13 Sept., *Dijk* Maria, v. Hamburg; den 15den *Klasen* Margaretha, v. Amsterdam. — Te Memel den 12 Sept., *Staal* Vrouw Clara, v. Rotterdam; den 14den *Everts* Gezina Cath., v. Hamburg. — Te Nijburg den 12 Sept., *Timmer* Koophandel en Zeevaart, v. Stettin n. Aarhuus. — Te Tonningen den 12 Sept., *Douwes* Klasina Maria, v. Hamburg n. Koningsbergen; den 14den *de Vries* Twee Gebroeders, v. Wöhrden n. Rendsburg; den 15den *van Peer* Aukjen, v. Amsterdam n. Stettin.

Binnengekomen te Texel den 19 Sept., kapit. *Koning* Zeldenrust, v. Sunderland; *van Os* Cornelia, v. Newcastle; *Foelders* de Weldaad, v. Hamburg. — Te Antwerpen den 19 Sept., *Mugge* Martha, van Dantzig. — Te Suriname den 10 Aug., *Duintjer* Triton en den 11den *Stoffels* Stad Leeuwarden, beide v. Amsterdam. — Te Konstantinopel den 1 Sept., *Sap* Vasco de Gama, v. Hartlepool; den 4den *Kok* de Hoop en den 5den *Scholtens* Catharina, beide v. Kertch. — Te Falmouth den 17 Sept., *Mulder* Zorg en Vlijt, v. Marseille; *de Winter* Margaretha, v. Seville; den 19den *de Groot* Johanna Maria, v. Marseille. — Te Limerick den 16 Sept., *Karsies* Hillegina Wilkens, v. Livorno. — Te Montrose den 16 Sept., *Mulder* Feika Jantina, v. Memel. — Te Liverpool den 18 Sept., *Ebling* Anna Hendrika, v. Venetie; *van der Veen* Mevr. Winkel, van Galats. — Te North Shields 16 Sept., *Waterborg* Harmina en *de Winter* Geertruida Catharina, beide van Groningen; *Pluktje* [illegible] Hendrika en *Rasker* Harmina Gesina, beide v. Kampen; *Kuperus* Alida, v. Cherbourg. — Te Hamburg den 18 Sept., *Pluktje* Tetsia, v. Amsterdam. — Te Dantzig den 15 Sept., *Banting* Gesina, v. Koppenhage; den 16den *Botje* Jonge Bouke, v. Leer; *Duit* Frouwina, v. Lubeck; den 17den *Mulder* Harmonie, v. Kirkaldy; den 18den *van der Woude* Gesina, v. Wick. — Te Pillau den 17 Sept., *Lossohen* Gebroeders Lossohen, v. Amsterdam.

Vertrokken van Amsterdam den 16 Sept., kapit. *Roosjes* Maria Beerta, n. Porto; *Schulte* Antina Maria, n. Harburg; den 17den *Steenhuisen* Everhardus, n. Livorno; *Dirks* Hinderina, n. Rostock; den 18den *Scholtens* Alida Ikina, n. Hartlepool; *Hangelbroek* Margaretha, n. Dantzig; *Giezen* Jufvrouw Hillegonda, n. Stettin; *Kort* Pietronella, n. Harburg; *Albers* Elsobiea, n. Bremen; *Puister* de Vrouw Maria, n. Carolinerzijl. — Uit het Vlie den 16 Sept., *Spijkman* Juliana Louisa, n. Memel; *Lieffijn* Goede Verwachting, n. Frederikstad; den 17den *van der Veer* Twee Gebroeders, naar Newcastle; *van Sluis* Tjakiena, n. Assens; *van Wijk* Catharina Elisabeth en *Boon* Arendina Roelfina, beide op avontuur. — Van Helvoet den 17 Sept., *Mandema* Sunia Gesiena, n. Dantzig. — Van Brielle den 17 Sept., *de Jonge* Castor, n. Sunderland. — Van Batavia den 18 Julij, *Bok* Adrianus Wilhelmus, n. Calcutta, is den 20sten Straat Sunda gepasseerd. — Van Triest den 11 Sept., *Hitman* Heleena Maria, n. Amsterdam; den 13den *Coerkamp* Gebroeders Coerkamp, n. Hamburg. — Van Livorno den 9 Sept., *Meedendorp* Johanna, n. Liverpool. — Van Marseille den 14 Sept., *de Jong* Wynanda Lucretia, n. Londen. — Van Leith den 13 Sept., *Wildeboer* Maria, n. Bordeaux. — Van Hartlepool den 14 Sept., *Hasewinkel* Bernardus, n. Delfshaven. — Van Hamburg den 16 Sept., *Meinders* Engelina, n. Middlesbro; *Brouwer* 5 Gebroeders, n. Harburg; den 17den *Boekhout* Johannes Hermanus, naar Koningsbergen. — Van Bremerhaven den 16 Sept., *Klein* Magdalena en *de Haan* Alida, beide n. Amsterdam. — Van Kiel den 16 Sept., *Bakker* Vriendschap, n. Dordrecht. — Van Odensee den 11 Sept., *Drent* Anna Catharina, n. Engeland. — Van Swinemunde den 14 Sept., *Pik* Jacoba Hazewinkel, n. Macduff. — Van Colberg den 13 Sept., *van der Veen* Goede Hoop, *Feddes* Drie Gezusters, *Huisman* Andreas, *Heins* Georgina, *Heins* Henderika, *Schoon* Cornelia, *Bolhuis* Gesina, *Broekema* Maria, *Hoekstra* Anna, *Evers* Johanna en *Coerkamp* Zeeanst, alle 11 n. Amsterdam. — Van Dantzig den 13 Sept., *Pronk* Gesina Pronk, *Pinksterboer* Geesina, den 14den *Stuit* Geerdina, *Rozema* Vrouw Gezina, *van der Veen* Maria Jacoba Johanna Barendina, *Bolhuis* Roelfina Gesina, *Broekema* Ida Hillechiena, *Woudstra* Vriendschap en *Mooi* Tiessina, alle 9 n. Amsterdam; *Kleyn* Tweelingen Daniel en Wilco, naar Delfzijl. — Van Pillau den 14 Sept., *Mulder* Christina Hendrica, *Veeling* Hermanna en den 15den *Duintjer* Elsina, alle 3 n. Amsterdam; *Wilmink* Hermanna Wilmink, n. Londen; *Meihuizen* Jantje Nanninga, n. see. — Van Memel den 11 Sept., *Feddes* Trientje, n. Rotterdam. — Van Tonningen den 14 Sept., *Leuning* Margaretha, v. Stettin n. Hartlepool; *Brouwer* Hoop, v. Stolpemunde n. Londen.

Vertrokken van Alexandria den 23 Aug., *Stuit* Beerta Hendrika, n. Liverpool. — Van Queenstown den 15 Sept., *Post* Eltje Berg, n. Cardiff. — Van Hull den 16 Sept., *Douwes* Argo, n. Koningsbergen. — Uit het Agger Kanaal den 9 Sept., *Zoeler* Catharina, n. Holland.

Zeilklaar te Londen den 15 Sept., kapit. *Mulder* Marchina Cath., n. Koningsbergen. — Te Newcastle den 15 Sept., *Roostee* Vrouw Houwina, n. Lissabon.

Zeilklaar te Venetien den 13 Sept., kapit. *Kiers* Udo Frederik, n. Londen. — Te Londen den 16 Sept., *Oldenburger* Catharina, n. Amsterdam; *Schuur* Aaltje Pronk, n. Santa Cruz

In lading te Batavia den 22 Julij, kapit. *Haagsma* Doetrina en Amicitia, n. Nederland; *Carst* Elize Susanna, n. Rotterdam. — Te Londen den 14 Sept., *Zeven* Elsina Jantina en den 15den *de Grooth Bakker* Katharina, beide n. Amsterdam; *Mulder* Grietje de Groot, n. Koningsbergen. — Te Liverpool den 15 Sept., *de Boer* Niessina Beerta, n. Koningsbergen.

ZOUTKAMP, 20 Sept. Binnengekomen den 17 Sept., kapit. *Reijer* Jacobus Begeman, van Sunderland.

OOSTMAHORN, 20 September. Ter reede gearriveerd den 18 Sept., kapit. *Teensma* Jacoba, van Kiöge, *Klontje* Meinsina, van Lubeck, als bijlegger.

Vertrokken den 18 Sept., kapit. *Huisman* Itjea, naar Bremen, *Dost* Sietskina, naar Harburg, *Bakker* Zwaantina, naar Hamburg, alle 3 van Amsterdam; *Smedes* Petronella Alberdina en *Sievers* Jantina, beide van Kampen naar Hamburg; den 19den *Buss* Annette naar Norden, *de Groot* Wierdina Fokkelina en den 20sten *Kruse* de Vrouw Antje, beide naar Harburg, alle 3 v. Amsterdam.

DELFZIJL, 20 Sept. Binnengekomen den 17 Sept., kapit. *Barghoorn* de Vrouw Trientje, v. Emden; den 18den *Freeman* Jantjetina, v. Baltrum; *Douwes* Venus, v. Oldenburg; *Wolkammer* Alberdina, v. Laurvig, *Post* Edzardina Catharina, v. Frederikstad; *Alberts* de Twee Gebroeders, v. Hamburg; *Kuiper* de Twee Gebroeders, v. Bremen n. Amsterdam.

Vertrokken den 18 Sept., kapit. *Velvis* Catharina Groenewold, n. Landschapspolder; *Bijmholt* Gesiena, n. Leer.

SCHAGEN, 12 Sept. Dezen nacht strandde niet ver van hier de Holl. schoonerkof Alberdina Lammechina, kapit. *Duiven*, van de Wildervank, van Bergen naar Dantzig met haring. De manschap is gered, alsook de vrouw van den kapitein. De berging zal van het weder afhangen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Sond gepasseerd zijn.

13 Sept. Edelkamp, Louise, v. Lulea n. Antwerpen, m. hout.
Lupkes, Aletta Charlotta, v. Stettin n. Havre, m. hout.
14 —— Nieboer, Hermanna, v. Montrosse n. Dantzig, m. ballast.
Dallinga, Arendina Elisabeth, v. Harl. n. Memel, m. dakp.
15 —— Kranenberg, Johanna, v. Stettin n. Lynn, m. olie.
Mulder, Harmonie, v. Kirkaldy n. Memel, m. ballast.
v. d. Woude, Gezina Gezina, v. Banff n. Dantz., m. harings.
Ahrens, Johanna, v. Newcastle n. Wismar, m. cokes.
Meijer, Louise Margr., v. Bergen n. Koppenh., m. harings.
de Weerd, jr., Groot Lankum, v. Amst. n. Memel, m. suiker.
[illegible], v. Harlingen n. Koningsberg., m. dakp.
Steffens, Jonge Andries, v. Amsterd. n. Memel, m. suiker.
Kuiper, Hend. Hillegina, v. [illegible], m. harings.
Plokker, Anna, v. Stettin n. [illegible], m. granen.
Smit, Arendina, v. Londen n. Memel, m. stukgoed.
16 —— Oldenburger, Sara Maria, v. Harlingen n. Dantzig, m. ijzer.
de Groot, Maria Reifina, v. Amsterdam n. Dantz., m. ijzer.
Ebling, Egberd Annachina, v. Amst. n. Memel, m. ballast.
Heitmann, Twee Gebroeders, v. Harl. n. Dantz., m. ballast.
Block, 4 Gezusters, v. Harlingen n. Memel, m. dakp.

De Wind den 13 Sept., W.Z.W., Z.; den 14den Z.Z.W., Z.W., W.Z.W.; den 15den N.W., W.N.W.; den 16den W.N.W., Z.W.; den 17den Z.W.

SCHEEPSVRACHTEN.

KONINGSBERGEN, 14 Sept. Naar Nederland is eene verhooging van vrachten gekomen; *f* 24 naar Amsterdam, *f* 25 naar de Maas per last tarwe; *f* 24 naar Antwerpen per last zaad, 25 à 26 sh. per ton talk naar Londen; 36 sh. per ton hennep naar Leith.

DANTZIG, 14 Sept. Geene verandering, naar Amsterdam *f* 20, Antwerpen *f* 24 per last hout.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 15den tot en met den 21sten September 1854 zijn te *Groningen* geboren 8 zoons en 11 dochters; gehuwd 5 paren; overleden 8 ouden en 6 jongen.

PRIJZEN DER GRANEN, ZADEN, ENZ.

GRONINGEN, 19 *September*.

TARWE.	Veen 64 ℔ *f* 5,75	Witte Voer 40 ℔ *f* 3,40
Oude 70 ℔ *f*	» 66 » » 6,15	Zw. Voer 36 » » 3,05
N. Oml. » »	GERST.	» 38 » » 3,25
» 1854 70 » » 11,40	Winter 54 ℔ *f* 5,05	» 40 » » 3,45
» 72 » » 11,90	» 56 » » 5,35	» 42 » » 3,65
» Old. 70 » »	» 58 » » 5,65	BOONEN
» » 72 » » 11,20	Zomer 54 » »	Paardeb. *f* 7,10,25
» » 74 » » 11,80	» 56 » »	Gr. Erwten *f* 8,50 *f* 9
» » » »	Knobbe 60 » » 5,50	Graauwe dito *f* 7 a *f* 9,50
ROGGE.	» 62 » » 5,85	ZADEN, ENZ.
Inl. 64 ℔ *f* 7,85	HAVER.	Old. Kools. *f* 12,50,75 *f* 13
» 66 » » 8,25	Dikke 36 ℔ *f* 2,90	Oml. *f* 12 *f* 12,50 *f* 13
» 68 » » 8,65	» 38 » » 3,10	Oostv. dito *f* 12 *f* 12,50 *f* 13
» 70 » » 9,05	» 40 » » 3,30	G. Mosterdz. *f* 12 tot *f* 14½
» » »	» 42 » » 3,50	Dederz. *f* 10,50 *f* 11,60
BOEKWEIT.	» Nieuwe 44 » » 3,70	Gr. Gort *f* 9,25,50,75
Gr. Zd. 64 ℔ *f* 6,05	» 46 » » 3,90	Par. 100 N. ℔ *f* 12,25 tot *f* 13,50
» » 66 » » 6,45	» 48 » » 4,15	
» » 68 » » 6,85	» 50 » » 4,40	Raapolie p. v. *f* 39,50
» » 64 » » 5,85	Witte Voer 36 » » 3,00	Prijs der Boter
Zw. Zand 66 » » 6,25	» 38 » » 3,20	1ste soort *f* 33½
		2de » » 31½

Tarwe algemeen hooger gehouden, doch vond daartoe weinig koopers. — Rogge en Boekweit door geringe aanvoer, en meerder kooplust, 30 a 40 ct. hooger verkocht. — Gerst tot 20 ct. hooger wel afgaande. — Haver vond meer vraag en tot iets hooger prijzen wel te plaatsen. — Boonen stil. — Koolzaad met weinig handel in een doen. — Gort wel zoo goed te plaatsen.

ROTTERDAM, 18 *September*. Tarwe: Zeeuws., Vlaams. en Overm. bij redelijken aanvoer en levendige vraag tot verhoogde prijzen vlug opgeruimd; goede en puike. Nieuwe *f* 12,25 a *f* 13; mindere *f* 10,75 a *f* 12; Jarige *f* 11,25 a *f* 13,50; Poolsche en Roode goed prijshoudend; 156 ℔ O. witb. Pools. *f* 470; 155 ℔ Jarige dito *f* 460; 154 ℔ witb. Pools. *f* 435; 155, 160 ℔ Jar. Pomm. *f* 425, *f* 435; 160, 163 ℔ N. Hoogl. Kleefs. *f* 430, *f* 445, *f* 460; 160 ℔ dito Boveal. *f* 420; 160, 162, 163 ℔ dito Ris *f* 425, *f* 435, *f* 440. — Rogge hooger verkocht: Overm., Zeeuws. en Vlaams. *f* 8,50 a *f* 9,25; voorts 152, 154 ℔ Anclammer *f* 300, *f* 310; 145 ℔ Eupatoria *f* 255; 143, 145, 147 ℔ N. Arch. *f* 250, *f* 252, *f* 256, *f* 260; 145 ℔ dito bij partij *f* 254, *f* 255; 142, 144 ℔ dito te Schiedam liggende *f* 245, *f* 250. — Gerst: Zeeuws., Vlaams. en Overm. Winter *f* 4,80 a *f* 5,60; dito Zomer *f* 4,80 a *f* 5,50. — Haver: Zeeuws. en Inl. Korte *f* 3,50 a *f* 4,25; dito Lange *f* 3 a *f* 3,75. — Boekweit hooger, op 140 ℔: N.-Brab. *f* 230, *f* 232 a *f* 235; Jar. dito *f* 233; dito Roozend. *f* 235; Jar. en N. Rijn *f* 225; Holst. *f* 210 a *f* 215; Oostvr. Veen *f* 215 a *f* 220; Gron. Zand *f* 213. — Erwten: N. Zeeuws. Groene *f* 8,50 a *f* 9,50; dito Witte *f* 8,25 a *f* 9; Geldersche Graauwe *f* 11,50 a *f* 13. — Boonen: N. Zeeuwsche en Walchersche Bruine *f* 12 a *f* 12,75; dito Paardenboonen *f* 6,20 a *f* 6,70. — Koolzaad: Vlaams. in zakken 65½ p. vl. Kanariezaad *f* 9 a *f* 10,25.

AMSTERDAM, 18 *September*. De marktnotering van Boter was heden als volgt: Vriesche *f* 44 a *f* 47; Kuinder *f* 41 a *f* 43; Kamper *f* 43 a *f* 45; Deventer *f* 36 a *f* 41; Zwolsche *f* 38 a *f* 43.

AMSTERDAM, 20 *September*. Tarwe onveranderd met redelijken handel; 128 ℔ o. b. Pools. *f* 452; 134 ℔ Rost. *f* 440; 130 ℔ Wismar *f* 425; 127, 128 ℔ Norder *f* 400, *f* 405; 126 ℔ Marksche *f* 393; 127 ℔ Gron. *f* 395; 127 ℔ n. b. Pools. *f* 440; 130 ℔ Ancl. *f* 425; 127 ℔ Mecklenb. *f* 402. — Rogge meest bij gerijven; 120 ℔ n. Archangel *f* 256; 116 ℔ jar. dito *f* 250; 119 ℔ n. dito *f* 253; 125 ℔ Pommer *f* 280; 120 ℔ n. Archangel *f* 254 bij partij. — Gerst hooger verkocht; 117 ℔ Chevalier *f* 200, *f* 205 aan den molen; 117 ℔ Deens. *f* 198; 101 ℔ n. Friesche Winter *f* 170; 100 ℔ o. dito Zr. *f* 160; Zeeuwsche Winter *f* 170.

Koolzaad 2½ p. vl. hooger; N.-Holl. 66 p. vl.; op 9 vat dadelijk bij gerijf 71 p. vl.; Sept., Oct., Nov. en April 1855 72 p. vl. — Lijnzaad prijsh.: 95 ℔ Memel *f* 255; 111, 112 ℔ Taganrog *f* 370. — Raapolie dadelijk en op levering weder merkelijk williger; op 6/w. *f* 42; Vlieg. *f* 40,75 a *f* 41; Oct. en Nov. *f* 40,50 a *f* 41; Dec. *f* 40,75; Mei 1855 *f* 40 a *f* 40,50. — Lijnolie op 6/w. *f* 38,75; Vlieg. *f* 37,25 a 50. — Hennepolie op 6/w. *f* 42,50; Vlieg. *f* 41.

LONDEN, 16 *September*. Vreemde Boter bleef nagenoeg onveranderd; Vriesche 100 a 102 sh., Kamper 92 a 98 sh.; Zwolsche 92 a 96 sh., Bosscher 64 a 70 sh., Groninger 74 a 78 sh. Aangevoerd werden: van Harlingen 7439 v., Rott. 726, Hamburg 24, Havre 436, Ostende 478, Antw. 25, Morlaix 626.

LONDEN, 18 *Sept.* Ofschoon de graanmarkt heden vrij ruim van Inl. Tarwe was voorzien, werd 4 sh. avans op de prijzen van l.l. Maandag bedongen. Voor vreemde werd niet meer dan 2 a 3 sh. hoogere prijs betaald. Inl. Gerst onveranderd, vreemde 1 sh. duurder. Boonen en Erwten zeer schaars en goed prijshoudend. Haver 1 a 2 sh. hooger.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 15 *September*. Runderen zeer weinig ter markt, prijzen als voren, maar genoegzaam geen verkoop. Schapen en varkens met tamelijken aanvoer, maar daar er zeer weinig koopers aanwezig waren, waren de houders genoodzaakt, het weinige verkochte tot merkelijk verlaagde prijzen af te leveren.

TOLBERT, 19 *September*. De aanvoer van rundvee was tamelijk, de verkoop van vette koeijen was traag, prijs van *f* 90 tot *f* 115, vroegmelkte van *f* 100 tot *f* 135, in vaalmelkte koeijen was de handel vrij vlug en bepaalden zich de prijzen van *f* 55 tot *f* 90.

GROOTEGAST, 20 *September*. De jaarmarkt van heden invallende op den derden Woensdag in Sept. werd druk bezocht. Van de runderen gingen er voor beste prijzen vlug van de hand. De prijzen liepen van *f* 45 tot *f* 110. Lammeren en schapen waren er voorradig. Puik soort van lammeren golden *f* 8 a *f* 9, anderen werden verkocht van *f* 5 tot *f* 8. Van de lammeren waren er zeker meer dan 120 aangevoerd, die ook bijna allen verkocht zijn. De melkschapen bragten van *f* 9 tot *f* 14 op. Gusten waren er voor *f* 18 en minder. De paarden en veulens waren mede in grooter aantal aangebragt dan vroeger en werden hoog in prijs gehouden. Met drift ging de handel in varkens, zoo ouden als jongen. Drie oude, zeer magere zwijnen werden verkocht voor *f* 110, die te Tolbert 's daags bevorens voor *f* 103 waren ingekocht. De jonge zwijnen, waarvan er eene menigte voorhanden was, werden verkocht van *f* 6—*f* 20 en hooger. — Over het geheel was er veel en goede handel en meer dan gewone drukte.

Het jaarlijks toenemend vertier ter dezer plaatse is voorzeker een zeer deugdelijk bewijs van de voortreffelijke ligging van Grootegast ook als handelsplaats.

AMSTERDAM, 18 *September*. Met graagte werden verhandeld 246 vette runderen voor *f* 230, *f* 200 en *f* 190; melk- en kalfkoeijen 162 stuks golden *f* 140, *f* 110 en *f* 90; 241 vette varkens voor 46—48 cents het N. pond; 54 magere varkens *f* 10, *f* 12 — *f* 14; 101 schapen *f* 20, *f* 22 — *f* 24.

LONDEN, 18 *Sept.* Aan de veemarkt was weinig kooplust, geldende puik ossenvleesch niet meer dan 4 sh. 8 p. a 4 sh. 10 p. de 8 pond.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

Amsterdam, 20 *September*.

NEDERL. Werk. Schuld 2½ pCt. 60 9/16, 60 11/16, 60⅝; Dito Dito 3 pCt. 72, 72⅛; Dito Dito 4 pCt. 90¾, 90 11/16, 90 13/16; O. I. Leening 4 pCt. 90⅞; Amortisatie-Syndicaat 3½ pCt. 89¼; Maatschappij v. Weld. 4 pCt. 80¼. — BELGIE, bij *Rothschild* 2½ pCt. 49, 49⅛, 49⅛. — SPANJE, Onbep. St. 1 pCt. 18⅝; Dito 3 pCt. 37⅛; Dito Binnenl. à 6/m. 3 pCt. 32 15/16, 33, 33; Coup. Bewijzen 5 1/16; Amort. Schuld 4. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 36 11/16, 36¾. — RUSLAND, Obl. *Hope* 1798 en 1816 5 pCt. 100¼, 100⅝, 100⅝; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 100⅜; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 85⅜, 85⅝; Dito 4½ pCt. 86¾; Dito bij *Hope* 4 pCt. 77 11/16, 77⅜; Dito bij *Stieglitz en Co.* 4 pCt. 76 11/16, 76⅝; Certific. te Hamburg 5 pCt. 87½; Certific. van Inschr. in Assign. 6 pCt. 59⅞. — POLEN, Cert. Aand. met Loten fl. 500 *f* 140¾. — OOSTENRIJK, Metall. 5 pCt. 68⅞, 69⅛; Dito Nieuwe 1847 2½ pCt. 34 15/16, 35; Dito 1851 en 1852 2½ pCt. 34 15/16, 35; Dito Nieuwe 5 pCt. 78, 78⅛; Dito Dito 1854 5 pCt. 77 15/16, 78 1/16, 78 1/16; N. Weener Aand. v. 250 fl. 1854 *f* 240; Louis. bij *Hope* 5 pCt. 100; Braz. 1843 5 pCt. 97¼; Mexik. 23⅜, 11/16, 11/16; Dito Onbep. 23⅜, 11/16, 11/16; Gren. 2½ pCt. 16 7/8, ½; Thes. Amst. 105¼.

Onze fondsenmarkt leverde heden wederom niets belangrijks op. — Zoowel in binnenl. als buitenl. effecten was de omzet even als de prijsverandering onbeduidend. Alleen was eenige meerdere vraag naar Oude Russen 5 pCts.

Bl. Gr. Onb. St. 4⅝; 5 pCts. Nieuwe Russen bij *Stieglitz* 82½, 9/16.

Koers van het Geld: Beleening 3; Prolong. 2½; Disconto 3 pCt.

Laatste Prijzen te 5 uur. Integr. 2½ pCt. 60⅝; Spaansche 1 pCt. 18½ a 9/16; Binnenl. 3 pCt. 33; Metall. 5 pCt. 69⅛.

WISSELKOERS.

Londen kort *f* 11.75; Id. 2/m. *f* 11.65; — Hamburg kort *f* 35 7/8; Id. 2/m. *f* 35¼.

ADVERTENTIEN.

PREDIKANTEN-VEREENIGING.

VERGADERING op DINGSDAG den 26sten September 1854, des voormiddags *precies* te 10 uur, in het CONCERTHUIS te *Groningen*.

J. DOUWES, JR.,
Scriba.

PROVINCIALE VERGADERING

van de AFDEELING GRONINGEN der NED. VEREENIGING tot

AFSCHAFFING VAN STERKEN DRANK,

op DINGSDAG den 26sten September 1854, 's avonds te 8 uur, in het CONCERTHUIS.
Spreker: De Heer Dr. L. ALI COHEN.
De Heeren BESTUURDERS der Afdeelingen en CORRESPONDENTEN in de Provincie worden verzocht zich daar te laten vinden 's avonds **te 7 uur.**

VAN DE GEBROEDERS A. EN J. DE CORNILLON,

op **MAANDAG den 25sten September**, in de GROOTE CONCERTZAAL in de Poelestraat, des avonds te 7 uur. Entrée *f* 0,99.
H.H. STUDENTEN en MILITAIREN *f* 0,50.
KAARTJES zijn te bekomen ten Huize van A. DE CORNILLON, aan de Groote Markt, boven de Juffer HEIDIGERS, en ook aan het Concerthuis.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:
Mr. **W. A BRAKEL REIGER**
met
E. N. HORST,
Wedw. van C. V. E. VAN RIJNEVELD.
BATAVIA, 12 Junij 1854.

*** Getrouwd:
P. BEKKER,
Wedr. van A. J. C. LAMBERS,
met
T. A. S. ABRAHAMS.
Huize LANGENBERG, bij *Ruurlo*, 18 September 1854.

*** Heden beviel van eene DOCHTER A. E. BIBBERICHER, hartelijk geliefde Echtgenoot van
P. HEKKEMA,
Deurw.
GRONINGEN, 18 September 1854.

*** Bevallen van eene DOCHTER WILLEMINA KREMER, geliefde Echtgenoot van
H. E. ROST,
Wijnkooper, in de Oude Kijk-in-'t Jatstraat.
GRONINGEN, 20 September 1854.

*** Den 15den September 1854 overleed te *Groningen* de HoogWelGeboren Vrouwe, Mevrouwe JOSINA PETRONELLA ALBERDA VAN MENKEMA, geboren VAN POLLMAN GRUYS.

*** Heden overleed onze geliefde Broeder en Behuwd-Broeder H. N. SIKS, in den ouderdom van 75 jaren en bijna 2 maanden.
KLEIN ULSDA, 17 September 1854.
F. N. SIKS.
Uit aller naam.

*** Gisteren overleed, in den ouderdom van ruim vijf-entwintig jaren, ANNA ADRIANA, innig geliefde oudste Dochter van
C. H. G. Baronnesse **THOE SCHWARTZENBERG EN HOHENLANSBERG,**
Douairière VAN SWINDEREN.
HELPMAN, bij *Groningen*, 18 September 1854.

*** Nog treurende over het verlies van onze dierbare Moeder, ontvingen wij heden het treurig berigt, dat onze waarde Broeder HARM, op het alleronverwachtst, te *Rotterdam*, aan eene hevige ziekte is overleden, in den ouderdom van ruim 23 jaren.
GRONINGEN, 18 September 1854.
H. VAN DER WOUDE.
M. VAN DER WOUDE.
Door afwezigheid van Vader, gelieven Vrienden en Bekenden deze voor eene algemeene kennisgeving aan te nemen.

*** Heden morgen overleed, na eene korte doch hevige ziekte, ons jongste Dochtertie, IDA, in welks bezit wij ons slechts bijna 9 maanden mogten verheugen.
FINSTERWOLD, 18 September 1854.
J. F. OOSTHOFF.
G. A. SIJPKENS.

*** **H. TEN BRINK**, te *Meppel*, geeft uit met toenemend succes:

Kort Begrip

van hetgeen de Christen tot zaligheid te weten noodig heeft. Ten gebruike bij de Katechisatiën, opgesteld door Dr. ***J. MEIJER***, Pred. te *Wolvega*. Derde druk . . . . *f* 0—20.

Leiddraad

bij het godsdienstig Onderwijs van Kinderen. Ten gebruike bij de Katechisatiën, opgesteld door Dr. ***J. MEIJER***, Pred. te *Wolvega*. Tweede druk. . . . . *f* 0—20.

OPRIGTING

EENER

STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

Het is buiten allen twijfel, dat in den tegenwoordigen tijd, niet alleen om nieuwe takken van Nijverheid te doen ontstaan of kwijnende op te beuren, maar zelfs om die, welke zich in een' bloeijenden toestand bevinden — voor teruggang te behoeden, voldoende middelen van communicatie, versnelde middelen van vervoer, onontbeerlijk zijn.

Wanneer wij een' blik slaan op den toestand hiervan in dit gewest, dan moeten wij erkennen, dat zij omtrent beide veel te wenschen overlaat. Ieder dag wordt de overtuiging algemeener, dat dit niet langer zoo mag blijven, en alzoo het verlangen schier algemeen, dat de pogingen, die van verschillende zijden worden aangewend om in een en ander verbetering te verkrijgen, spoedig door uitvoering worden gevolgd.

Onder eene verbetering in de middelen van vervoer, is de behoefte wel het dringendste aan die van Stoombootdiensten, en voor genoegzaam alle takken van Nijverheid, in de eerste plaats, aan **eene geregelde Stoombootvaart tusschen deze Provincie en *Londen*.**

Het veranderde stelsel van regten op den In- en Uitvoer in Engeland, is van weldadigen invloed op den Landbouw en Handel; het is er echter verre af, dat daarvan in dit gewest die voordeelen worden getrokken, welke onze gunstige ligging aanbiedt. Bij eene geregelde en meer directe gelegenheid van vervoer door eene Stoombootdienst zal zulks stellig het geval worden, bijzonder voor den Landbouw.

Deze overtuiging deed het Bestuur der Provinciale Societeit besluiten, om de Leden op te roepen en dienaangaande een voorstel te doen; waarvan het gevolg is geweest, dat de ondergeteekenden gecommitteerd zijn om te beproeven, door algemeene medewerking zoodanige Dienst tot stand te brengen, nadat dienaangaande in overleg werd getreden met het Bestuur der Eems- en Fivel-Maatschappij, en bepaald was, om gemeenschappelijk tot hetzelfde doel werkzaam te zijn.

Het is echter onzeker, of de vereischte Stoombootdienst al dadelijk voor de Ondernemers rekening zal geven, maar zeker is het voordeelig voor degenen, die de artikelen produceren, die daarmede verzonden worden; gelijk het dit evenzeer later zal zijn voor alle verbruikers, door eene vermeerderde productie. — Naar aanleiding hiervan, meenen wij, dat de deelneming in eene onderneming van zoo gebeel provinciaal belang zoo algemeen mogelijk moet zijn; waarom de Aandeelen in de op te rigten Stoomboot-Maatschappij op niet hooger dan **honderd gulden** gesteld behooren te worden; met vrijlating aan een ieder, van zoo-veel Aandeelen te nemen, als hij zal goedvinden.

Ter bevordering der deelneming, zijn in iedere Gemeente dezer Provincie door ons personen uitgenoodigd, om aan belangstellenden nader inlichting te geven, die tevens in hunne Gemeente de gelegenheid tot deelneming op de meest doelmatige wijze zullen aanbieden en zooveel mogelijk bevorderen; van welke personen eene nadere opgaaf in dit Dagblad zal geschieden.

Wij vertrouwen dat allen, van welken rang of stand in de maatschappij, maar bijzonder Kooplieden, Landbouwers en Veehouders hun belang bij deze onderneming voldoende zullen inzien, om naar billijkheid en vermogen mede te werken ter verwezenlijking van een plan, zoo gebiedend gevorderd voor eene blijvende welvaart in dit Gewest.

GRONINGEN, 15 September 1854.
J. J. BORST.
W. L. DIJKHUIS.
G. REINDERS.
U. G. SCHILTHUIS, Jz.
W. DE SITTER.

Woensdag den 27sten September

1854, des voormiddags te 10 uur, zal, in het GEERTRUIDS-GASTHUIS, in de Peperstraat alhier, publiek worden verkocht: een nette **INBOEDEL**, met zindelijk **VROUWEN LIJFSTOEBEHOOREN**, waaronder **GOUD** en **ZILVER**, nagelaten door de Wedw. L. A. MEIJER. — Te bezien daags bevorens, des namiddags van **2 — 6** uur.
Mr. W. LAMAN TRIP, *Notaris.*

*** Na bekomene Autorisatie zal, in den loop van de maand OCTOBER e.k., op nader te bepalen tijd en plaats, publiek ter verkoop worden aangeboden: De **ONROERENDE GOEDEREN**, nagelaten door wijlen den Heer Apotheker WILLEMS, bestaande in:

I. Eene BEHUIZING, staande en gelegen in de Steentilstraat, bij den Oosterpoortenboog te *Groningen*, geteekend lett. R no. 16, waarin sedert onheugelijke jaren eene **beklante *APOTHEEK*** is gevestigd geweest.
II. Eene BEHUIZING, staande en gelegen naast het voorgaande Perceel, get. lett. R 17.
III. Eene BEHUIZING, op de Rademarkt te *Groningen*, get. R 275.
Alles te aanvaarden op den 1sten November aanstaande.
J. H. GEERTSEMA, C.z.

PUBLIEKE VERKOOPING.

ZATURDAG den 23sten September 1854, 's morgens te 11 uur, bij het PAKHUIS ***de Stijfselmakerij***, aan Der-A te *Groningen*, publieke verkooping van nieuwe Gezaagde GREENEN POSTEN, PLANKEN en SCHOLLEN, oud HOUT, eene groote partij PANNEN, ENZ.
HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

BEELDENDE KUNST.

Op MAANDAG den 25sten en DINGSDAG den 26sten September a.s., telkens des namiddags te 2 uur, in het VERKOOPLOKAAL in de Oosterstraat te *Groningen*, publieke Verkooping van eene fraaije partij **fijn afgewerkte GIPS- en GEBRONSDE VOORWERPEN**, naar den laatsten smaak vervaardigd, bestaande in **MODELLEN** naar de beroemdste en hedendaagsche Meesters, GROEPEN, RIDDER- en andere STATUETTEN, VAZEN, CONSOLES, RELIGIEUSE BEELDEN, DIEREN, ENZ. Te bezien op Vrijdag den 22sten en Zaturdag den 23sten bevorens, des namiddags van 2—6 uur.
HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

DINGSDAG DEN 26STEN SEPTEMBER

1854, des voormiddags te 11 uur, VERVOLG van de VERKOOPING van **AFBRAAK**, Zuidzijde aan het Martini Kerkhof te *Groningen*, bestaande in STEENEN, EIKEN- en GREENEN BALKEN, PLANKEN, KOZIJNS, RAAMS, ENZ.
Dagelijks aldaar te bezien, en verdere informatiën te bekomen bij L. H. REINTJES, Timmerman, in de Peperstraat te *Groningen*.
HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

ZEEUWSCH IJPEN- EN POKHOUT.

WOENSDAG den 27sten September 1854, des morgens te 11 uur, zal, op de Werf van den Molenmaker I. DE HAAN, buiten het Kleinepoortje, bij *Groningen*, publiek, **voetstoots** worden verkocht:
Eene aanzienlijke partij **ZEEUWSCH IJPEN STAMMEN**, van diverse dikte en lengte, benevens ongeveer **2,000** Ned. ponden **POKHOUT**. Van beden af te bezien.
HEKKEMA & BARLINCKHOFF.

Attentie, s. v. p!

Op DINGSDAG den 26sten Sept. e.k., zullen, voor de Behuizing van W. MOL & COMP., in de Groote Kerkstraat, letter N 99, door een' BEVOEGDEN BEAMBTE, op *gewoon krediet*, publiek worden te Koop gepresenteerd: Eene groote partij zoo gebruikte als ook Nieuwe **RIJTUIGEN** op **twee** en **vier Wielen** en geschikt voor een en twee **Paarden**, waaronder een zeer geschikte en ligtloopende **zes mans Wagen**, benevens een mooije **Carikel.**
GRONINGEN, 21 September 1854.
W. MOL en COMP.,
Huis- en Rijtuigschilders.

*** De Notaris **H. H. VAN LIER**, te *Assen*, zal, ten verzoeke van zijnen PRINCIPAAL, publiek te koop aanbieden:

Een perceel oorspronkelijk **HEIDE en VEENGROND**, gelegen in de Marke van *Hijken*, gemeente *Beilen*, nabij de Smilder-hoofdvaart, Provincie *Drenthe*, Kad. in Sectie A nos. 2189 en 2190, te zamen groot B. 88 06 10, belend ten Z.W. aan de Beilervaart en N.O. zich uitstrekkende tot op eenen geringen afstand van het nieuwe Midden- of Oranjekanaal.
De voorschreven Grond is voor een gedeelte tot **Bouwland** aangemaakt, doelmatige **WEGEN** zijn daarop aangelegd: aan de Beilervaart is in het vorige jaar een ruim **BOERENHUIS** geplaatst, voorzien van twee VOORKAMERS, KELDER, KEUKEN, ACHTERHUIS, met heerlijk Welpompwater, groote SCHUUR en STALLINGEN voor PAARDEN en KOEIJEN, KALVER- en VARKENSHOKKEN.
Op de plaats is genoegzaam **TURFVEEN** voor baard-brand; eenige veenperceelen zijn zeer waardig te... den **geboekweit**; het geheel is zeer geschikt tot... dere **ontginning.**
De Veiling zal eerst geschieden in drie perceelen... schietende op de Beilervaart en overigens regt acht... Het middenste perceel bevat het Boerenhuis. Bij de la... Veiling wordt de massa opgeroepen.
Deze Verkooping zal plaats hebben te *Assen*, in de Za... J. B. SCHUT, op WOENSDAG den 27sten September... des voormiddags te 11 uur; de Veiling zal met Inzet... Palmslag in één' dag afloopen.
Aanwijzing te bekomen bij den Heer H. VAN VE... te *Smilde*, bij de Beilervaart, en verdere informatiën... den Makelaar P. PALMBOOM, te *Amsterdam*,... den Notaris te *Assen*,
H. H. VAN LIER.

Te Huur,

om op den 1sten November... of vroeger te aanvaarden: ... aangenaam gelegene **HUIS... GE** en **TUIN**, wijk A no... op het Westeinde van het Dorp *Kollum*, met 3 groote... kleine met behangen KAMERS, benevens KEUKEN,... DER, STALLING en verdere GERIJFELIJKHEDEN...
Adres ten Huize van den Boekhandelaar HESSE, te... *lum*, met franko Brieven onder letter Z.

Eene of twee **GESTOFFEERDE... MERS *TE HUUR***, bij den Nieuwen... Te bevragen bij de Wedw. B. WUBBENHO... lett. P, no. 244.

AAN HET MARMERMAGAZIJN

VAN

H. K. Onnes en C...

Apoortenboog, letter H, no. 105, zijn te bekomen: **alle soorten** van MARMER... **SCHOORSTEENMANTELS**, WITTE en ZWA... MARMEREN **VLOEREN**, GEADERDE MA... REN **PLATEN, PLINTEN, ENZ.**, terwijl... der alle **MARMERWERKEN** door ons worden... gevoerd, en binnen den kortst mogelijken tijd geleverd... Gegadigden worden beleefdelijk uitgenoodigd, ons... zijn te komen bezigtigen.

De ondergeteekende is op heden gesorteerd van verscheidene soorten van **KAGCHELS**, naar de **laatste mode** en tot **lage prijzen**, als: OPENE HAARDKAGCHELS, met en zonder **verwarm... de lucht**; eene soort van **nieuwmodische D...** KAGCHELS, KOLOM- en KOOKKAGCHELS; ook... nen dezelve een' Winter **op proef** gebruikt worden...
A. P. BOLSMAN,
Turftorenstraat, H no. 50.

A. en S. Feenstr...

berigten bij deze, dat zij bij haren **WINKE... Manufacturen**, tevens een' **BEDDEWINK...** hebben gevoegd.
Zij zijn thans ruim gesorteerd in alle Artikelen... men voor beide deze Vakken in voorraad dient te... ben, waaronder, onder anderen, **Echte FRANSC... ZIJDE** voor **Kleedjes, WOLLEN STOFF...** voor het **aanstaande Saizoen**, enz.; en verzo... hare geëerde Begunstigers, hierop bij gelegenheid... ten attenderen.
GRONINGEN. — **Brugstraat.**

Wederom ontvangen: **Beste en fra... VERGULDE EN GEBRONSDE PENDUL...** alsmede ruim voorzien van **fijn verla... BLIK- en TINGOEDEREN.**
W. ZUIDEMA,
Horlogiemaker te *Winschot...*

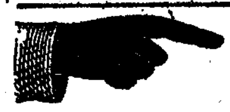

De Ondergeteekende maakt bek... dat zijne **FRIESCHE MEE... BAAI**, benevens **andere... BAK**, is te bekomen bij **J... HOLTHUIS, Hzn.**, in de Heerestraat, nabij den B... te *Groningen*.
BOLSWARD, 20 September 1854.
J. H BROUWER.

Mestspecie.

De ondergeteekende, Pachter van den **Asch- en V... nis-Dwinger** te ***LEEUWARDEN***, bren... deze ter kennis van Heeren LANDBOUWERS in de... vincie *Groningen*, dat hij vernomen heeft, dat van... *wurden* en elders **MESTSPECIE** naar gemelde... vincie wordt vervoerd, als voorgewend **afkomstig...** den **Stadsdwinger** te *Leeuwarden*; weshalve hij... ze aan Heeren LANDBOUWERS voornoemd... om de bij **iedere lading** aan de **Schippers...** geven wordende **GEDRUKTE BILJETTEN...** als ook op dezelve staat vermeld, van dezelve te... **deren** en **in te trekken.**
LEEUWARDEN, 16 September 1854.
J. A. NIJSLOOT.

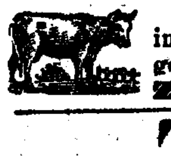

Bij **J. K. MULDER**, in de Zwa... straat, letter K no. 47, zijn te bekom... beste **TEXELSCHE OESTERS**, 3... den de Honderd.

Bij den Vleeschhouwer **J. J. BUNI...** in de Turftorenstraat, zal op HEDEN we... geslagt: een buitengewoon puik vet en... **ZOETEMELKS KALF.**

Te Koop:

onderscheidene perceelen extra mooi... **ELSEN- en ESSCHEN KAPHO...** waaronder veel geschikt voor **Steel-** en... **makers**, kort bij het Water op... staande bij en te bevragen op den **Huis... burg**, te *Roderwolde*.

WORDEN GEVRAAGD:

2 SCHOENMAKERSKNECHTEN; Werk verstaande, om dadelijk in dienst te treden... T. SMIT, te *Borger-Compagnie.*

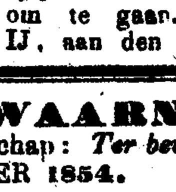

Men vraagt in eene Affaire hier ter... een' **JONGELING**, niet beneden... **jaren**, vlug kunnende **rekene... schrijven** en geschikt om met Men... om te gaan. — Adres met franko Brieven, onder... IJ, aan den Boekverkooper F. WILKENS.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetensch...*
SEPTEMBER 1854.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER			VOCHTIGHEIDSTOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
10	765,10	765,62	766,13	12,4	15,7	13,6	0,99	0,75	0,91	N.W.t.N.	N.W.t.N.	N.	betrokken	betrokken	bewolkt
11	767,31	767,12	766.66	12,8	16,6	14,0	0,95	0.79	0,86	„	N.W.tW.	N.W.tW.	„	„	wein. bewolkt
12	765,53	763,59	762,48	11,5	19,0	15,8	0,94	0,77	0,83	N.W.tW.	„	Z.Z.O.	helder	helder	helder
13	760,21	760.69	760,06	16,0	20,0	16,6	0,84	0,91	0,99	Z.t.W.	Z.W.	Z.t.W.	bewolkt	betrokken	bewolkt
14	756,12	755,23	755.05	16,7	18,4	15,8	0,98	0,98	0,99	Z.Z.W.	Z.Z.W.	W.Z.W.	betrokken	„	betrokken
15	758,27	759,49	761,21	14,8	17,6	13,4	max.	0,85	0,96	Z.W.	Z.W.t.W.	Z.W.	regen	bewolkt	„
16	758,72	759,03	758,30	17,5	19,0	18,0	max.	0,96	0,91	Z Z.W.	Z.W.	Z.W.t.Z.	„	betrokken	„

Te *Groningen* bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.